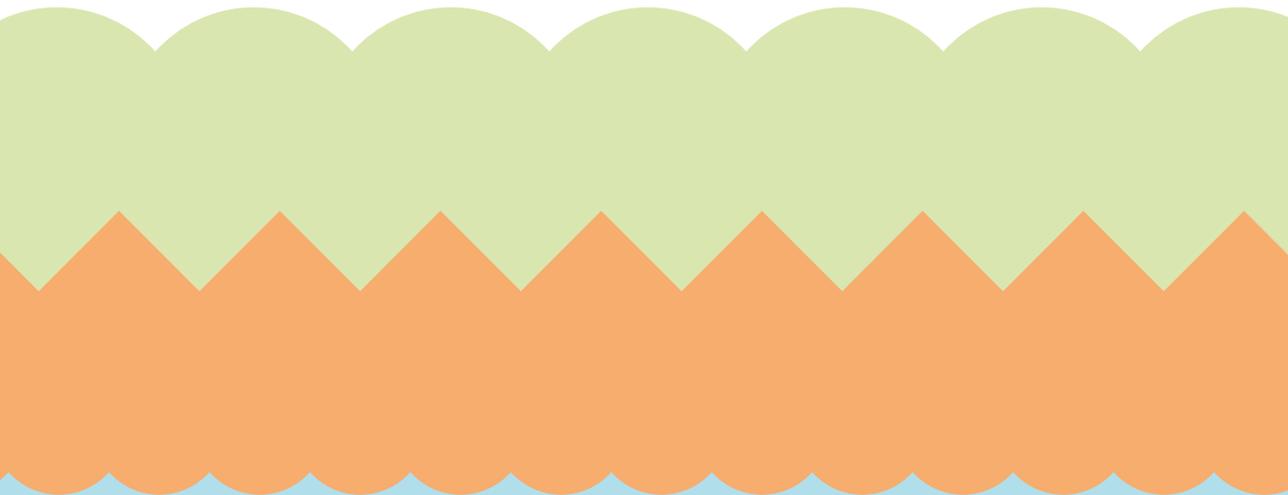

MIRT
VERKENNING
OOIJEN-
WANSSUM

COLOFON

Opgesteld door het Projectbureau Ooijen-Wanssum
in samenwerking met CSO Adviesbureau, 10 juli 2012

Projectbureau Ooijen-Wanssum
Beatrixstraat 9
5864 AG Meerlo

T: 0478 -853888
E: info@ooijen-wanssum.nl
I: www.ooijen-wanssum.nl

Opmaak: Studio Denk

INHOUDSOPGAVE

1	<u>INLEIDING</u>	6
1.1	Aanleiding	7
1.2	Urgentie	8
1.3	Doelstellingen	9
1.4	Plangebied	10
1.5	Uitgangspunten Verkenning Ooijen-Wanssum	10
1.6	Leeswijzer	12
2	<u>OPGAVE/PROBLEEMANALYSE</u>	14
2.1	Beleidskader	15
2.2	Aanscherpingen in Bestuursvereenkomst	17
2.3	Kansen	18
3	<u>GEBIEDSSCOPE</u>	20
3.1	Maatregelenpakket	21
3.2	Wijzigingen opgave	23
4	<u>OPLOSSINGSRICHTINGEN</u>	24
4.1	Reeds doorlopen planvormingsproces	25
4.2	Oplossingsrichting voorzien in Startbeslissing	27
4.3	Hoogwaterbescherming in Ooijen-Wanssum	28
4.3.1	Waterwet	28
4.3.2	Hoogwaterbeschermingsaanpak Ooijen-Wanssum	30
4.3.3	Schaderegeling/nadeelcompensatie	33
4.4	Hydraulische berekeningen	35
4.5	Overruimte	40
4.6	Feitelijke belemmeringstoets	41
4.7	Grondverwerving	45
5	<u>BETROKKEN PARTIJEN</u>	50
5.1	Participatieproces tot aan de verkenningsfase	51
5.2	Participatie in de verkenningsfase	51
5.3	Rollen, taken en verantwoordelijkheden in de vervolgfase	53
5.4	Communicatie in de vervolgfase	55

6	<u>FINANCIËN EN RISICO'S</u>	56
6.1	Financiële afspraken	57
6.2	Verdienmogelijkheden	57
6.3	Zicht op financiering	58
6.4	Risico's	58
7	<u>AANPAK PLANUITWERKING</u>	60
7.1	Procesontwerp van de planuitwerkingsfase	61
7.2	Definitief ontwerp	65
7.3	M.e.r.-plicht	65
7.4	Te onderzoeken varianten in de planuitwerking	67
7.5	Benodigd onderzoek	68
7.5.1	Onderzoek ten behoeve van het PIP	68
7.5.2	Planschade/nadeelcompensatie	68
7.5.2	Archeologie, landschap en natuur	69
7.6	Voorbereiding vergunningen	70
7.7	Risico's, kosten en planning	71
8	<u>DOORKIJK NAAR DE REALISATIEFASE</u>	72
8.1	Uitvoeringsplanning	73

BIJLAGEN

De bijlagen zijn niet integraal opgenomen in dit rapport.
De openbare bijlagen zijn te vinden op www.ooijen-wanssum.nl

1	<u>Dijkringen*</u>
2	Scopeformulier
3	<u>Alternatieve ontwikkeling en effectbeoordeling voorafgaand aan MIRT verkenning Ooijen-Wanssum*</u>
4	Vergunningendossier
5	Nota Grond en kaartbijlage
6	Risicodossier
7	<u>Beheer en onderhoud*</u>
8	Planning PIP
9	Uitvoeringsplanning
10	<u>Hydraulische uitgangspunten*</u>

* Openbare bijlage

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

1.1 **AANLEIDING**

In 1993 en 1995 werd Limburg opgeschrikt door grote overstromingen van het Maasdal. Dergelijke waterstanden waren sinds 1926 niet meer voorgekomen. De economische schade was aanzienlijk. Besloten werd om de bewoners langs de voorheen onbedijkte Zandmaas beter te beschermen. Dit kreeg vanaf 1997 vorm met het project Maaswerken; een samenhangend pakket maatregelen waaronder rivierverruiming, retentie en als sluitstuk dijkaanleg. Vooruitlopend op dit programma werden in 1996 ter voorkoming van acute problemen noodkaden aangelegd. Deze waterkeringen waren als tijdelijke maatregel bedoeld. De huidige situatie rond het kadetracé in Ooijen-Wanssum is één van de belangrijkste aanleidingen voor de gebiedsontwikkeling. De noodkaden uit 1996 sluiten in het plangebied een Oude Maasarm af die cruciaal is voor de doorstroming van de rivier bij hoogwater. Tot 1995 stroomde deze Maasarm mee bij hoogwater op de Maas. De afdamming ervan leidde tot een flessenhals in de rivier en daardoor tot een opstuwung van het Maaswater. In programma's zoals Maaswerken, IVM en Deltaprogramma wordt dit gezien als een onwenselijke situatie. Het weer mee laten stromen van deze Maasarm is een voorwaarde om een toekomstbestendige hoogwaterveiligheid in dit gebied te realiseren.

In de wetenschap dat de huidige waterkeringen niet houdbaar zijn en de Oude Maasarm weer mee moet stromen, is het gebied achter de kaden aangemerkt als stroomvoerend winterbed. Het bijbehorende strenge vergunningenregime maakt ruimtelijke en economische ontwikkelingen in het gebied zo goed als onmogelijk. In een gebied met o.a. veel (agrarische) bedrijvigheid en een florerende haven is dit onwenselijk.

De waterveiligheid in het plangebied moet verbeterd worden. Er moet invulling worden gegeven aan een duurzame rivierverruiming en deugdelijke waterkeringen om het beschermingsniveau in het plangebied op orde te brengen.

Initiatieven van overheden, bedrijfsleven en burgers zijn afhankelijk van het oplossen van de hoogwaterproblematiek. De gebiedsontwikkeling biedt een uitweg om deze situatie voor eens en voor altijd op te lossen. Er ontstaat definitief duidelijkheid welke ruimte nodig is voor water en waar, en onder welke condities, ruimtelijke en economische ontwikkelingen weer kunnen plaatsvinden. Regionale overheden kunnen hun problemen zelf weer aanpakken en weer investeren in infrastructuur, haven, wonen en leefbaarheid. Daardoor komt het gebied weer in haar kracht en kunnen ondernemers vooruit.

Ruimte voor water gaat dus hand in hand met ruimte voor economische ontwikkeling. Recreatie, woningbouw, landbouw, infrastructuur en havenontwikkelingen profiteren. Deze open werkwijze leidt tot een betere kwaliteit van het

plan, tot meer eenvoudige procedures en tot een groter draagvlak. Door goed te luisteren naar geïnteresseerde marktpartijen ontstaan grote kansen voor ondernemers om vorm en inhoud te geven aan het gebied en de werkzaamheden.

1.2 **URGENTIE**

WAT ZIJN DE URGENTIES?

- Het verbeteren van de hoogwaterbescherming. Onmiddellijk na het hoogwater in 1995 heeft de politiek toegezegd dat het huidige beschermingsniveau van 1/50 per jaar verhoogd moet worden naar 1/250 per jaar. Doordat de uitvoering van deze maatregelen lang op zich laat wachten, hebben mensen en bedrijven geen zicht gehad op economische ontwikkeling.
- Het bieden van economische ontwikkelingskansen. Het plangebied, bouwsteen in de as Eindhoven-Venlo, kent naast een toekomstgericht MKB ook diverse grote ondernemingen (Agrifirm, Vitelia, Oerlemans, Havenbedrijf Rotterdam). Concrete uitbreidingsplannen voor de haven, containerterminal en agrifood liggen klaar. Bedrijven willen ontwikkelen, maar door de situatie rond de huidige hoogwaterbeveiliging willen en kunnen bedrijven niet investeren.

WAT BIEDT DE GEBIEDSONTWIKKELING?

Door het uitvoeren van hoogwaterbeschermingsmaatregelen komt er ruimte voor de aanleg van infrastructuur (rondweg), havenontwikkeling en economische ontwikkeling. Dit komt tevens ten goede aan de leefbaarheid van het gebied.

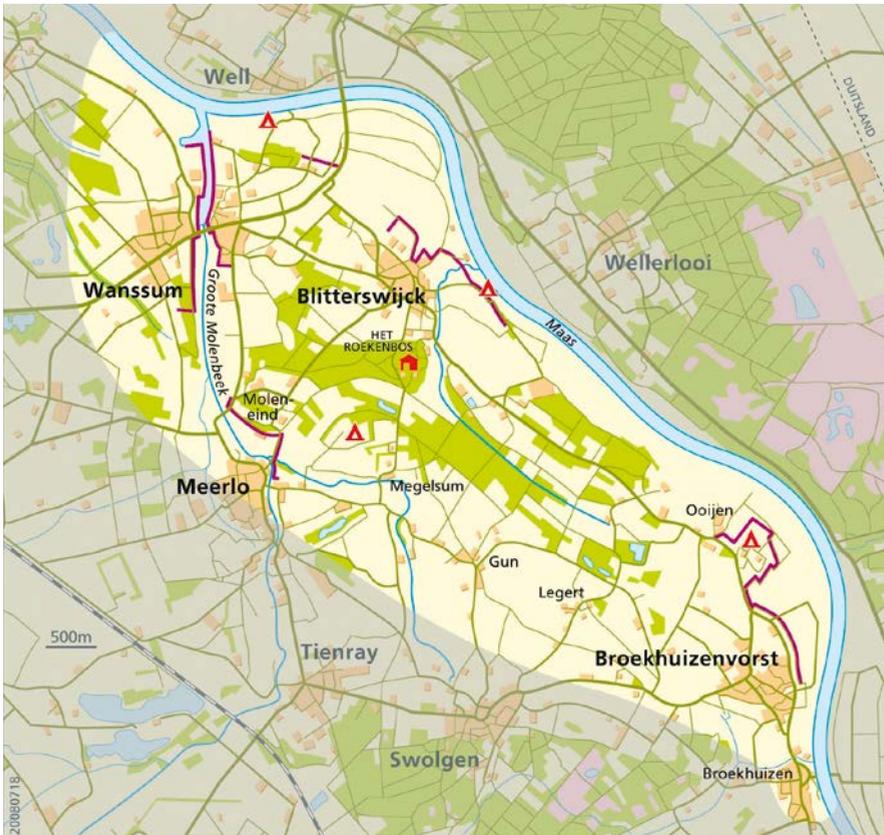
WAAROM NU?

- Een aantal bedrijven staat nu voor de keuze om te investeren en uit te breiden, maar dan is het wel nodig dat de hoogwaterproblematiek wordt opgelost.
- Zowel de provincie alsook de gemeenten hebben samen 75 miljoen euro gereserveerd voor dit gebied. Hiermee erkent de regio de urgentie om maatregelen te treffen die de economische ontwikkeling in dit gebied faciliteren.
- De regio, de bedrijven en de mensen zijn er klaar voor. Ondanks de ingrijpende maatregelen die nodig zijn, is er volop draagvlak aanwezig.

1.3 **DOELSTELLINGEN**

De doelstellingen van de Gebiedsontwikkeling zijn samengevat:

- 1/250 per jaar hoogwaterbescherming achter de kades
- Waterstanddaling van 35 cm gemeten in de as van de rivier bij rivierkilometer (rkm) 123 bij een afvoer van 3275 m³/sec, stationair berekend
- Ontwikkelen van natuur en landschap
- Vergroten van de leefbaarheid in Wanssum
- Ruimte voor nieuwe economische ontwikkelingen

Figuur 1: Plangebied

1.4 **PLANGEBIED**

Het plangebied ligt in de Provincie Limburg in de noordelijke Maasvallei op de westelijke Maasoever tussen Wanssum en Ooijen (figuur 1). De dorpen Meerlo en Broekhuizen vormen de zuidgrens van het plangebied, de Maas vormt de noordgrens. Het plangebied valt binnen de grenzen van de gemeenten Horst aan de Maas en Venray. De dijkringen 61 tot en met 64, respectievelijk genaamd Wanssum West, Wanssum Oost, Blitterswijck en Broekhuizenvorst, liggen in het plangebied (Zie bijlage 1).

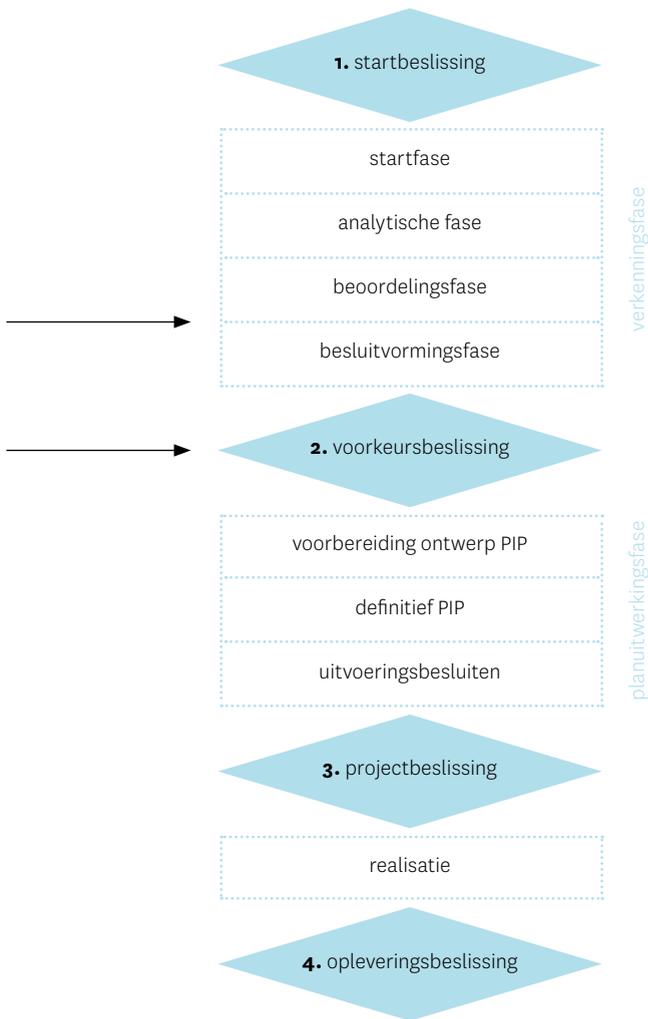
1.5 **UITGANGSPUNTEN VERKENNING OOIJEN-WANSSUM**

In de MIRT-verkenning Ooijen-Wanssum zijn de inhoudelijke zaken onderzocht die zijn aangegeven in het “Beslisdocument startbeslissing MIRT-Verkenning gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum”. MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Het Beslisdocument is vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg (BO) MIRT van 8 november 2011. Uitgangspunt voor de verkenning is dat zoveel mogelijk wordt voortgebouwd op het werk dat in de periode tot en met 2011 in de regio is verzet. Het werk van de regio is grotendeels gebundeld in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum (2010).

De MIRT-verkenning wordt uitgevoerd als een verkenning zonder structuurvisie en plan-m.e.r. Zoals wordt beschreven in §4.1 is een deel van het werk dat voorgeschreven is voor een MIRT-verkenning al verzet, waaronder de ruimtelijke afweging (het voorkeursalternatief). Dit maakt dat een structuurvisie hier geen geëigend instrument is om de afwegingen die in de MIRT-verkenning worden gemaakt vast te leggen. Daarom is bij de startbeslissing besloten tot een MIRT-verkenning zonder structuurvisie, een vormvrije verkenning.

Op details moet het voorkeursalternatief nog worden uitgewerkt. Dit gebeurt in de planuitwerkingsfase. Hierbij worden opnieuw ruimtelijke keuzes gemaakt om tot een definitief plan te komen. Deze ruimtelijke keuzes worden opgenomen in het Provinciale Inpassingsplan.

Als blijkt dat in het kader van verevening (opbrengsten van waardevermeerdering van grond door het uitvoeren van het definitieve plan kunnen worden gebruikt voor het dekken van de aanlegkosten van het plan) een structuurvisie meer mogelijkheden biedt, dan kan parallel aan het bestemmingsplan een structuurvisie opgesteld worden. Het doel van deze structuurvisie is dan niet een ruimtelijke afweging, maar het creëren van kansen voor verevening bijvoorbeeld door woningbouw.

Figuur 2: MIRT-proces

In het schema (figuur 2) is het MIRT-proces weergegeven. Het MIRT gaat uit van projecten met een weinig diepgaande geschiedenis. De twee pijlen geven het begin en einde van de MIRT-verkenning Ooijen-Wanssum aan binnen het theoretisch kader. Het schema laat zien dat driekwart van het werk dat voorzien is in een reguliere MIRT-verkenning al is uitgevoerd op het moment van de Startbeslissing voor de verkenning Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum. In bijlage 2 is in het scopeformulier een overzicht van de belangrijkste rapporten opgenomen.

1.6 **LEESWIJZER**

In onderstaand schema (figuur 3) is weergegeven waar welk onderwerp in het Verkenningenrapport is opgenomen. De indeling van de leeswijzer komt overeen met het informatieprofiel uit de Spelregels van het MIRT¹.

I. Opgave/probleemanalyse	Verkenningenrapport
Wijzigingen aanscherpingen t.o.v. Startbeslissing	§ 2.2
Definitieve onderbouwing van de opgave	§ 2.1, 2.2 en H3
II. Oplossingsrichtingen	Verkenningenrapport
Gemotiveerde keuze van de oplossingsrichting	H3 en H4, Bijlage 3
Inzicht in de effecten	Bijlage 3
Inzicht in draagvlak	§5.1 en §5.2
Onderbouwing van nut en noodzaak	H1, Bijlage 2
Synergie	§2.3
Inpassing en technische oplossingen	Bijlage 3
Te realiseren gebiedskenmerken en eisen vanuit natuur en milieu	§4.2
III. Betrokken partijen	Verkenningenrapport
Gevolgde participatie aanpak	Hoofdstuk 5
Verantwoording van doorwerking van opbrengst van participatie	Hoofdstuk 5
Mogelijkheden voor vroegtijdige marktbetrokkenheid	§5.2
IV. Financiën	Verkenningenrapport
Inzicht in en onderbouwing van de investeringskosten en B&O	Hoofdstuk 6
Inzicht in de risico's	H6, Bijlage 6 en Business case
Taakstellend budget en wijze van verdeling van de kosten en risico's	Hoofdstuk 6
Verdeling van de benodigde middelen en personele capaciteit	Plan van Aanpak
V. Besluitvorming	Verkenningenrapport
Bepalen eigenaar/trekkerschap gedurende de planuitwerking en realisatie	§5.3
Verdeling van rollen, taken en bevoegdheden	§5.3
bestuurlijk-juridische procedures voor het vervolg	§7.3 en §7.7, Bijlage 4
VI. Aanpak vervolg	Verkenningenrapport
Beoogde aanpak, doorlooptijd en planning	H7, §8.1 en Bijlage 8 en 9
Procesontwerp, uitvoeringsstrategie en risicodossier	H 7, 8 en Bijlage 6

Figuur 3: Leeswijzer

---

¹ Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2011). Spelregels van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

HOOFDSTUK 2
OPGAVE/
PROBLEEM-
ANALYSE

2.1 **BELEIDSKADER**

De opgave die vanuit het Rijk en de regio is vastgesteld voor het plangebied komen voort uit beleid en wet- en regelgeving voor waterveiligheid en ruimtelijke ordening. Onderstaand is het beleidskader op hoofdlijnen weergegeven.

WATERVEILIGHEIDSOPGAVE

De gebiedsontwikkeling geeft invulling aan de wateropgave voor de korte en lange termijn waterveiligheid in het plangebied (hoogwaterbescherming):

1. Korte termijn: de bescherming tegen overstromingen van 1/250 per jaar in het plangebied door aanleg/aanpassing van waterkeringen.
2. Lange termijn: het realiseren van een daling van de hoogwaterstand in de Maas door rivierverruiming (Deltaprogramma rivieren)².
3. Compensatie van de opstuwing die wordt veroorzaakt door de kademaatregelen uit het Maaswerken project. Als pakket I van Maaswerken wordt uitgevoerd (rivierverruiming, kades bij Roermond-Venlo-Gennep en de sluitstukkades volgens de oorspronkelijke scope), dan treedt er in de regio Ooijen-Wanssum een verhoging van ca. 10 cm op (De Maaswerken 2005³). Compensatie hiervan is een verplichting vanuit de Beleidslijn grote rivieren.

---

² Op lange termijn kunnen de waterstanden als gevolg van klimaatverandering ter hoogte van het plangebied toenemen met circa 45 cm (4000 m³/s, AHA 2009). De gebiedsontwikkeling levert een forse bijdrage aan de langetermijndoelstelling (Deltaprogramma) binnen het plangebied. Het draagt ook bij aan een waterstanddaling bovenstrooms van het plangebied.

³ Hoogwaterbescherming Zandmaas, Brondocument aangepast Ontwerp kadeplan / POL en Ontwerp Tracébesluit Zandmaas/Maasroute, De Maaswerken, bureau kennis, 28 december 2005.

RUIMTELIJKE OPGAVE

Er is gekozen voor een integrale gebiedsontwikkeling vanwege de grote samenhang én afhankelijkheid tussen het beleid van de verschillende instanties.

1. Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor en vaarwegen is een van de 13 nationale belangen van het Rijk geformuleerd in de structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR, 2011).
2. Reactivering van de Oude Maasarm en de hoogwatergeulen Ooijen en Wanssum maken onderdeel uit van het Meerjarenplan Zandmaas II.
3. De realisatie van 460 ha extra rijks-EHS zoals opgenomen in de Overeenkomst Natuurrealisatie Zandmaas⁴. In het Meerjarenplan Zandmaas II wordt het plangebied aangegeven als een belangrijk zoekgebied voor deze hectares. Grote delen van de Oude Maasarm zijn aangewezen als Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). In het Stimuleringsplan bos, natuur en landschap Noord-Limburg-west (Provincie Limburg 2002) is opgenomen om welke natuurdoelen het gaat. De stroomgebiedsvisie (2002) kan beschouwd worden als een nadere uitwerking daarvan.
4. Provincie Limburg streeft naar een provinciedekkend netwerk van Regionale Overslag Centra (Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan en Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2006). Wanssum komt in aanmerking als een Regionaal Overslagcentrum. Hiermee wordt logistieke ontsluiting en ontwikkeling van de greenport Venlo gestimuleerd.
5. In aansluiting op de regionale functie van het overslagcentrum Wanssum is een verdere uitbreiding van het industrieterrein voorzien, in samenhang met de herstructurering en verplaatsing van bedrijven op het bestaande terrein (Toekomstvisie Haven, 27 september 2011).
6. De kern van Wanssum ontlasten van vracht- en doorgaand verkeer door aanleg van een rondweg met brugverbinding over de haven (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, 2008-2013 voormalige gemeente Meerlo-Wanssum).
7. Gemeente Horst aan de Maas wil de niet wettelijke hoogwaterbescherming in het dorp Broekhuizen realiseren.

---

⁴ Gesloten op 7 december 2005 tussen de Provincie Limburg en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, met als hoofddoel de realisatie van 460 ha extra rijks-EHS met specifiek gestelde natuurdoelen.

2.2 **AANSCHERPINGEN IN BESTUURSOVEREENKOMST**

Ontwikkelingen die zijn opgetreden na publicatie van het Beslisdocument Startbeslissing MIRT-verkenning Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum (1 november 2011) zijn opgenomen in de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas. Deze bestuursovereenkomst is op 10 november 2011 getekend door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Provincie Limburg, Waterschap Roer en Overmaas en Waterschap Peel en Maasvallei.

Voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum zijn de volgende afspraken relevant:

- De veiligheidsopgave bestaat uit het realiseren van het beschermingsniveau van 1/250 per jaar bij een afvoer van 3275 m³/s door het verbeteren van primaire waterkeringen uitgaande van de huidige dijkkringgebieden en het aansluiten van dijkkringen tot aan de hoge gronden. Het betreft de resterende sluitstukkaden en de kaden die worden verbeterd, verplaatst of aangelegd in het kader van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum.
- De te realiseren waterstanddaling als bijdrage aan de korte en lange termijn opgave is vastgesteld op 35 cm, gemeten in de as van de rivier bij rivierkilometer 123 bij een afvoer van 3275 m³/s, stationair berekend.
- Uitgangspunt bij de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is een integrale aanpak die uitgaat van riviereffecten van het hele project en niet van de afzonderlijke onderdelen, waarmee het mogelijk wordt om waterstandverhogingen en -verlagingen tegen elkaar weg te strepen.
- Behaalde overruimte, dat wil zeggen centimeters waterstanddaling boven de genoemde 35 cm, kunnen door de Provincie Limburg worden ingezet om ruimtelijke initiatieven in het plangebied mogelijk te maken. Dit is compensatie voor het leveren van rivierverruiming om niet-riviergebonden activiteiten te kunnen vergunnen.

2.3 **KANSEN**

Met de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum (gestart in 2007) is een proces in gang gezet waarbij overheden, burgers en bedrijven één samenhangend antwoord hebben geformuleerd op vragen over ruimtelijke ontwikkelingen en het bieden van een toekomstbestendige hoogwaterbescherming in het gebied.

Door realisatie van de maatregelen zoals die in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum staan genoemd wordt een waterstanddaling van 35 cm in het plangebied gerealiseerd (as van de rivier bij rvk 123 bij een afvoer van 3275 m³/s, stationair berekend). Deze daling is nog ver bovenstrooms merkbaar: bij Venlo resteert nog zo'n 20 cm en bij Roermond nog ca 5 cm. Door het uitvoeren van hoogwaterbeschermingsmaatregelen komt er ruimte voor de aanleg van infrastructuur (rondweg, havenontwikkeling, bedrijfsuitbreiding). De integrale aanpak zorgt ervoor dat met dezelfde overheidsmiddelen veel meer doelen worden bereikt en het investerend vermogen van bedrijven wordt aangeboord. Rijksdoelen en regionale doelen worden tegelijkertijd uitgevoerd. Dit zorgt voor een beter plan en een snellere en goedkopere uitvoering (1x planvorming, 1x inspraak, 1x aanbesteden en 1x overlast).

Draagvlak in de streek en bestuurlijk is dermate groot dat tot een voorspoedige realisatie kan worden gekomen. De regio heeft al, vooruitlopend op de projectbeslissing, geld gereserveerd.

HOOFDSTUK 3

GEBIEDSSCOPE

3.1 **MAATREGELENPAKKET**

Het maatregelenpakket voor de gebiedsontwikkeling bestaat uit:

1. Primaire waterkeringen/ Kademaatregelen:
  - a. Aanpassen / aanleggen van 2.800 meter harde en 18.850 meter groene kade langs de Maas en rond kernen / clusters met als doel 1/250 per jaar bescherming (waar gewenst en mogelijk landschappelijk ingepast, verholten / robuust en multifunctioneel).
  - b. Compensatie bieden voor woningen die buitendijks komen te liggen en als gevolg daarvan te maken krijgen met een afname van hun huidige beschermingsniveau: Veerweg, Karrewiel, Moleneind, Megelsum.
  - c. Verwijderen van kades in de Oude Maasarm bij Ooijen, Blitterswijck en Meerlo.
  - d. Voorzien in eenmalige aanleg van niet wettelijke maatwerkbescherming t.b.v. Broekhuizen (Veerweg).
2. Hoogwatergeul Ooijen, aanleg van de hoogwatergeul en weerdverlaging Ooijen in combinatie met natuurontwikkeling.
3. Hoogwatergeul Wanssum, aanleg van de hoogwatergeul en weerdverlaging Wanssum in combinatie met natuurontwikkeling.
4. Oude Maasarm, reactiveren van de Oude Maasarm door:
  - a. Plaatselijke maaiveldverlaging in de Oude Maasarm, o.a. bij de instroom Ooijen en uitstroom Blitterswijck.
  - b. Verwijderen van knelpunten in de doorstroming.
  - c. Aanleg van 2 bruggen ten behoeve van de bereikbaarheid van Ooijen en Blitterswijck.
  - d. Ontwikkeling van natuur en landschap, waarbij in het laagste gedeelte een blauw lint wordt gegraven (klimaatbuffer) en plaatselijk de voedselrijke toplaag wordt verwijderd.
5. Rondweg Wanssum, aanleg van nieuwe noordelijke Provinciale rondweg, inclusief brug over haven Wanssum.
6. Bieden van economische ontwikkelingsruimte door het benutten van rivierkundige overruimte die wordt gerealiseerd met rivierverruimende maatregelen door:
  - a. Vastlegging in het PIP van initiatieven middels een bestemmingswijziging, voor ruimtelijk inpasbare initiatieven die binnen termijnen van de opstelling van het PIP zijn in te passen.
  - b. Vastlegging in het PIP / rivierkundig vergunnen van reservering van rivierkundige ruimte voor toekomstige uitbreiding, voor bestaande bedrijven.
  - c. Vastlegging in het PIP van een reservering voor nieuwe, toekomstige initiatieven.

Voor maatregel 2, 3, en 4d zijn de Kwaliteitsprincipes Uiterwaardinrichting (2009)⁵ leidraad voor de inrichting.

In bijlage 2 bij het scopeformulier is een kaart opgenomen waarop de maatregelen staan aangegeven.

---

⁵ Kwaliteitsprincipes Uiterwaardinrichting - principes voor de landschapsecologische kwaliteit van inrichtingsprojecten in het rivierengebied, een uitgave van Ministerie van LNV, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat en Dienst Landelijk Gebied, tekst en samenstelling Bart Peters, september 2009

3.2 **WIJZIGINGEN OPGAVE**

Onderstaand overzicht geeft op planonderdelen weer welke wijzigingen zijn doorgevoerd in de opgave van de gebiedsontwikkeling ten opzichte van het Gebiedsplan (2010) en de business case 2011. De doorwerking van deze wijzigingen zijn weergegeven in de business case.

1. Aanpassen bestaande kades aan 1/250 per jaar hoogwaterbescherming (incl. verlenging van de tracés van plangebied tot Broekhuizen en Geijsteren (Geijsteren strekt uit tot buiten grenzen plangebied)).

Het besluit om deze maatregel volledig op te nemen in de scope is genomen in de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas, 10 november 2011. Dit staat nader beschreven in het 'Beslisdocument startbeslissing MIRT-verkenning gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum'.

2. Aanpassing hoogte brug rondweg Wanssum.

Besluit tot aanpassing scope: in de vergadering van Stuurgroep Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum van 29 juni 2011 is besloten dat het advies van RWS t.a.v. onderkant brug leidend moet zijn in het ontwerp van de rondweg. Deze aanpassing heeft geen invloed op de uitvoeringskosten. Dit werkt wel door in de risicoreservering van de rondweg (totale risicoreservering rondweg is 3 M€).

3. Vervallen van inverdienmogelijkheid woningbouw Broekberg.

Besluit tot aanpassing van deze inverdienmogelijkheid is het gevolg van besluit Gemeenteraad Venray.

De consequenties van het wegvallen van deze inverdienmogelijkheid (5 M€) is besproken in Stuurgroep Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum d.d. 24 januari 2011. Conclusie in de stuurgroep was om in gezamenlijkheid te kijken wat de oplossing is voor eventuele financiële consequenties. Opties voor inverdien door woningbouw worden in de planuitwerkingsfase nader bekeken.

HOOFDSTUK 4

OPLOSSINGS-

RICHTINGEN

4.1 REEDS DOORLOPEN PLANVORMINGSPROCES

De gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum heeft al enige jaren van planvorming doorlopen. Hierin zijn diverse verkenningen uitgevoerd, alternatieven beschouwd en onderzoeken uitgevoerd. In bijlage 3 is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen planproces weergegeven. Hierin zijn ook de onderzochte alternatieven opgenomen. Kort samengevat:

- In 2006 en 2007 heeft Habiforum in opdracht van de provincie een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden van integrale gebiedsontwikkeling in Ooijen-Wanssum.
- In 2008 heeft projectbureau Ooijen-Wanssum in opdracht van de Stuurgroep een Richtingendocument opgesteld, waarmee richting is gegeven aan de planvorming.
- In 2010 is het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum vastgesteld waarin de ruimtelijke opgaven voor het gebied in samenhang zijn uitgewerkt.

Ten behoeve van de planvorming is een veelvoud aan onderzoeken uitgevoerd. Voor een volledig overzicht wordt naar de originele documenten verwezen, bijlage 2 bevat een samenvatting van de effecten van het voorkeursalternatief. Bijlage 3 bevat ook een kort overzicht van de onderzochte alternatieven.

Het belangrijkste product van het doorlopen planvormingsproces is het **Gebiedsplan Ooijen-Wanssum** (met onderliggende rapporten). Het Gebiedsplan heeft het detailniveau en de opbouw van een Structuurvisie maar heeft geen formele status. Het Gebiedsplan heeft een vrijwillig inspraaktraject doorlopen en is vastgesteld door de gemeenteraden en GS. Het vormt het kader waarbinnen overeenstemming bestaat tussen de projectpartners. Tevens is een **Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA)** (Ecorys, 2010)⁶ uitgevoerd, waarin het projectalternatief (Gebiedsplan) is vergeleken met een nulalternatief waarin alleen de rivierkundige knelpunten worden opgepakt conform Maaswerken (Sluitstukkades) voor de korte termijn en IVM op de lange termijn. In het rapport wordt geconcludeerd dat volgend uit de huidige en toekomstige wateropgave voor het gebied een ding zeker is: niets doen is geen optie. Er zijn altijd maatregelen nodig om de veiligheid op het wettelijk vereiste niveau te krijgen en te houden. Dit betekent dat altijd een keuze voor een van beide in deze MKBA onderzochte alternatieven (of een variant hierop) gemaakt moet worden. De analyse laat zien dat het saldo van kosten en baten voor de alternatieven min of meer gelijkwaardig scoren. Uit het oogpunt van kosten alleen is het nulalternatief, dat feitelijk gericht is op het zo goedkoop mogelijk oplossen van het watervraagstuk, het

⁶ MKBA Integrale gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum, ECORYS Nederland BV, Rotterdam, april 2010

voordeligst. Met wensen of ambities op andere gebieden wordt in dit alternatief echter geen rekening gehouden. Het projectalternatief kent deze brede scope wel en levert, naast hogere, dan ook meer gevarieerde baten op. Daar staat tegenover dat het projectalternatief duurder is.

In de hiernavolgende tabel (Tabel 1) is het reeds doorlopen planvormingsproces uitgezet tegen de stappen van een MIRT-verkenning.

Globale proces MIRT-verkenning		Planvormingsproces Gebiedsontwikkeling Ooijen- Wanssum
Startfase	Opstellen Plan van Aanpak voor de verkenning. Eerste consultatie met publiek over problematiek en scope van de verkenning.	Verkenning Habiforum met open gebiedsproces met bewoners, deskundigen en ondernemers. Gezamenlijk zes mogelijke oplossingsstrategieën geformuleerd.
Analytische fase	Genereren van oplossingsrichtingen. Beoordeling op gevolgen (globaal en kwalitatief). Bestuurlijk afgestemde top 3 van kansrijke oplossingen.	Duurzaamheidstoets en globale bepaling effecten uitgevoerd. Gezamenlijk symposium waarbij unaniem een voorkeursstrategie is gekozen. De resultaten zijn bestuurlijk vastgesteld.
Beoordelingsfase	Nadere uitwerking en beoordeling alternatieven. Selectie van een voorkeursalternatief, aan de hand van milieueffecten en kosten/batenanalyse. Vaststelling voorkeursalternatief door bestuurders.	Opstellen en bestuurlijk vaststellen van Richtingendocument met daarin keuzes voor de varianten: <ul style="list-style-type: none"> · groene of blauwe rivier · noordelijke of zuidelijke rondweg · met/zonder hoogwatergeulen Gebiedsplan Ooijen-Wanssum met daarin een uitwerking van het voorkeursalternatief Vrijwillige inspraak Kostenraming en MKBA Vaststelling Gebiedsplan door Stuurgroep, GS en gemeenteraden
Besluitvormingsfase	Voorkeursbeslissing Bestuursovereenkomst	

Tabel 1: Planproces Gebiedsplan en MIRT-verkenning

4.2 **OPLOSSINGSRICHTING VOORZIEN IN STARTBESLISSING**

In bijlage 3 zijn de verschillende oplossingsrichtingen die al zijn verkend in het voortraject opgenomen. De range loopt van volledige dijkversterking via maatwerkkades tot rivierverruiming. Alle betrokkenen bevestigen dat het volledige spectrum is onderzocht. Ook kunnen alle projectpartners zich vinden in het eindbeeld/voorgestelde oplossingsrichting zoals is omschreven in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum (2010). Dit is onder andere bekrachtigd in de Publieke Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum (3 november 2010) en de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas (10 november 2011). De onderbouwing van de voorgestelde oplossingsrichtingen is uitgebreid omschreven en onderbouwd in het Gebiedsplan en onderliggende rapporten. Derhalve is er bij de startbeslissing besloten om voort te bouwen op het reeds doorlopen proces en geen alternatieve oplossingsrichtingen meer te verkennen of opnieuw een MKBA uit te voeren tijdens de MIRT-verkenning. De effecten zoals beschreven in het Gebiedsplan zijn opgenomen in bijlage 3.

In de startbeslissing van de MIRT-verkenning is afgesproken voor de Voorkeursbeslissing de volgende zaken te actualiseren en/of nieuw te onderwerpen:

- hoogwaterbescherming 1/250 per jaar in Ooijen-Wanssum
- kostenraming
- hydraulische berekeningen
- robuustheidstoets in het kader van het Deltaprogramma
- risicoanalyse en risicoverdeling
- bijdrage vanuit de markt
- grondverwerving

Daarnaast is in het bestuursakkoord afgesproken dat de Provincie de overruimte mag benutten voor ruimtelijke initiatieven in het gebied. Hier wordt in de verkenning tevens aandacht aan geschonken.

De uitkomsten van de kostenraming en risicoanalyse zijn opgenomen in hoofdstuk 6. De bijdrage vanuit de markt is weergegeven in de Business Case. De resultaten van de overige onderwerpen zijn hiernavolgend weergegeven.

4.3 **HOOGWATERBESCHERMING IN OOIJEN-WANSSUM**

De veiligheidsopgave voor het Maasdal en de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum bestaat uit het realiseren van hoogwaterbescherming 1/250 per jaar (3275 m³/s) door verbeteren van primaire waterkeringen, uitgaande van de huidige dijkkringgebieden en het sluiten van dijkringen door de aanleg van waterkeringen voor de aansluiting op de hoge gronden (Maasakkoord). Uitgangspunt is de “laagste verhanglijn zoals die blijkt in de ontwerpwaterstanden Maaswerken 2001 of het plafond 1995”. Om de Oude Maasarm weer mee te kunnen laten stromen met hoogwater (“reactiveren”) worden openingen in de waterkeringen bij Ooijen en Blitterswijck gemaakt. Een deel van het plangebied komt hierdoor buitendijks te liggen. Om te voorkomen dat bewoners na reactivering met wateroverlast vanuit de Oude Maasarm te maken krijgen, moeten langs de Oude Maasarm nieuwe keringen worden aangelegd, zodat dijkringen weer sluitend worden. Al deze maatregelen worden binnen de gebiedsontwikkeling in een samenhangend pakket gerealiseerd.

4.3.1 **WATERWET**

Om de maatregelen in het Gebiedsplan uit te voeren, zijn activiteiten als het verwijderen van bestaande en oprichten van nieuwe waterkeringen in het gebied Ooijen-Wanssum noodzakelijk. In de Waterwet is aangegeven welke kaden/dijken primaire waterkeringen zijn. Voor deze primaire waterkeringen is een beschermingsniveau vastgelegd. Het beheer en onderhoud van deze primaire waterkeringen is toebedeeld aan de Waterschappen. De concrete vraag in het kader van de Waterwet is welke besluiten genomen moeten worden om dit mogelijk te maken.

Het gaat om de volgende waterkeringen en aanpassingen:

- De noodkade die 1996 (zie paragraaf 1.1) is aangelegd tussen Broekhuizenvorst en Ooijen wordt ter hoogte van instroom Oude Maasarm verwijderd;
- De noodkade die 1996 is aangelegd bij de uitstroom aan oostzijde Blitterswijck wordt verwijderd;
- Nieuwe primaire waterkeringen worden aangelegd bij Broekhuizenvorst, Ooijen, Blitterswijck, Moleneind/Helling en Wanssum;
- Optioneel nieuw aan te leggen niet wettelijke kades bij Broekhuizen en Meerlo.

De noodkaden bij Broekhuizenvorst en Blitterswijck die in de voorliggende plannen worden verwijderd zijn in bijlage IA van de Waterwet aangemerkt als primaire waterkering. In bijlage II is voor deze kaden een beschermingsniveau van 1/250 per jaar vastgelegd. De kaden zijn in beheer bij het Waterschap Peel

en Maasvallei. Om deze kaden te mogen verwijderen zullen de bijlagen bij de Waterwet moeten worden aangepast. Zo niet, dan wordt bij het verwijderen van de kaden gehandeld in strijd met de wet en is het Waterschap aansprakelijk voor eventuele schade die hieruit voortvloeit.

Voor de nieuwe kaden is het wenselijk, zo niet noodzakelijk, om deze op te nemen in bijlage IA van de Waterwet. De Waterwet verplicht niet met zoveel woorden om nieuwe kaden aan te merken als primaire waterkering en als zodanig op te nemen in bijlage IA van de Waterwet. Gelet op het feit dat de kaden langs de Maas zijn aangemerkt als primaire waterkering en er nieuwe dijkkringen gerealiseerd worden, is het wenselijk deze nieuwe kaden op te nemen in bijlage IA van de Waterwet. Daarmee wordt ook het beheer en onderhoud van deze kaden bij het Waterschap gelegd.

Conform artikel 1.3, lid 2 van de Waterwet kan bijlage IA bij algemene maatregel van bestuur worden aangepast. Dit betekent dat een ministerieel besluit voldoende is om wijzigingen in de bijlage door te voeren. De procedure voor het vaststellen van een AMvB is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit betekent dat het ontwerp-besluit ter visie moet worden gelegd. Wijziging van bijlage IA treedt in werking 3 maanden nadat de AMvB aan de Eerste en Tweede Kamer is toegezonden.

De Waterwet schrijft voor dat bij aanleg of wijziging van een waterstaatswerk, zoals een waterkering, door of namens de beheerder een projectplan wordt opgesteld. Voor de nieuwe kaden moet een passende bestemming worden opgenomen in het ruimtelijke plan. Het Waterschap is verantwoordelijk voor aanpassing van bestaande kaden. Het Rijk is verantwoordelijk voor de aanleg en financiering van de nieuwe kaden omdat deze worden aangelegd in hun beheersgebied. Na aanleg wordt het beheer van deze nieuwe kaden overgedragen aan het Waterschap.

In het projectplan worden de werkzaamheden en de gevolgen daarvan omschreven evenals de maatregelen die noodzakelijk zijn om nadelige gevolgen in verband met de uitvoering van het werk te beperken.

Artikel 5.4, lid 6 van de Waterwet bepaalt echter dat een projectplan niet hoeft te worden opgesteld als de aanleg of wijziging wordt geregeld in een inpassingsplan. Voor het gehele plan wordt een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opgesteld. Daarin worden ook de nieuwe kaden meegenomen. Dit betekent dat het PIP voldoende gegevens moet bevatten om aan te tonen dat deze kaden daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden (zoals effect van kaden op waterstanden, constructie & stabiliteit etc.). Het zal er dus op neer komen dat de inhoud van een projectplan onderdeel gaat uitmaken van het PIP.

Behalve de ruimtelijke inpassing van de nieuwe kaden zijn bij de uitvoering van de plannen ook andere wettelijke kaders van toepassing. Binnen deze kaders kunnen vergunningen of toestemmingen noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Voor een volledig overzicht van deze toestemmingen wordt verwezen naar het vergunningendossier (bijlage 4).

De bijlagen Ia en II van de Waterwet moet zijn aangepast voordat het PIP wordt vastgesteld. Beide besluiten moeten worden voorzien van een gedegen onderbouwing over nut en noodzaak van de te verwijderen en nieuw aan te leggen kaden. Uitvoerbaarheid van de plannen moet vaststaan voordat beide besluiten kunnen worden genomen. Daarom is het raadzaam om de procedure (enigszins) gelijk te laten oplopen zodat inspraak gelijktijdig op beide besluiten kan plaatsvinden. In tabel 2 is aangegeven hoe deze besluitvorming verdeeld kan worden.

Wijziging bijlage IA en II Waterwet	Provinciaal inpassingsplan
Voorstel wijziging Waterwet (AMVB)	Start m.e.r.-procedure & onderzoeken ten behoeve van PIP
Ontwerp-besluit wijziging bijlage Waterwet	Voorontwerp-PIP & MER
Inspraak ontwerp-besluit wijziging bijlage Waterwet	Inspraak PIP & MER
Besluit Minister van I&M wijziging bijlage Waterwet	Ontwerp-PIP
	Zienswijzen PIP
Inwerkingtreding wetswijziging bijlage Waterwet (3 maanden na toezending EK & TK)	Vaststellen PIP

Tabel 2: Proces wijziging Waterwet en Provinciaal Inpassingsplan

4.3.2 **HOOGWATERBESCHERMINGSAANPAK OOIJEN-WANSSUM**

De maatregelen die in het kader van de gebiedsontwikkeling worden getroffen, met name de reactivering van de Oude Maasarm, hebben gevolgen voor de hoogwaterbescherming. Voor het bepalen van de gebieden die in de nieuwe situatie een 1/250 per jaar bescherming krijgen, kunnen niet overal de huidige dijkringen en dijkringgebieden, zoals opgenomen in de Waterwet, worden gevolgd. Op een aantal plaatsen zal opnieuw een afweging moeten worden gemaakt welke gebieden er wel/niet worden beschermd tegen een 1/250 per jaar hoogwater.

PRINCIPES

Voor het bepalen van de 1/250 per jaar te beschermen gebieden worden de volgende principes gehanteerd:

1. Zoveel mogelijk volgen van de huidige dijkringen en dijkkringgebieden uit de Waterwet, zodat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het vastgestelde wettelijke kader en invulling wordt gegeven aan de afspraken uit het Maasakkoord. Concreet betekent dit:
  - a. Gebieden/woningen die buiten de huidige dijkkringgebieden liggen blijven in principe buitendijks liggen en krijgen geen 1/250 per jaar bescherming;
  - b. Gebieden die binnen een dijkkringgebied liggen, krijgen in principe een 1/250 per jaar hoogwaterbescherming.
2. Achteruitgang in beschermingsniveau ten opzichte van de huidige situatie wordt zoveel mogelijk voorkomen. Indien achteruitgang niet te voorkomen is wordt gekeken naar fysieke of financiële compensatie (zie Uitwerking compensatie in deze paragraaf). Op dit moment bieden de huidige kades een bescherming van 1/30 - 1/50 per jaar.

De principes voldoen niet op alle plaatsen. De volgende argumenten zijn gehanteerd om af te wijken van de huidige dijkringen/dijkkringgebieden en maatwerk te leveren:

- Wanneer er rivierkundige argumenten zijn om de waterkering anders te situeren, omdat:
  - de waterkering hydraulisch ongunstig ligt en opstuwung veroorzaakt;
  - de waterkering toekomstige rivierverruiming belemmert (deltaprogramma).
- De kosten voor de aanleg van een 1/250 per jaar waterkering wegen niet op tegen de te beschermen waarde van de bebouwing. Dit is onder andere het geval bij solitaire bebouwing.
- De landschappelijke impact van een primaire waterkering op 1/250 per jaar hoogte is groot.
- Er is geen draagvlak voor de aanleg van een 1/250 waterkering.
- Er zijn zwaarwegende economische redenen om de waterkering niet te realiseren of anders te situeren.

De bovenstaande principes zijn in lijn met het ontwerp kader Maaskaden. Op basis van de principes is tijdens meerdere werksessies en een workshop een basisvariant samengesteld (zie ontwerpkaart). De wijzigingen van de basisvariant ten opzichte van dijkringen en dijkkringgebieden zijn beschreven in bijlage 1. De principe dwarsprofielen t.b.v. kostenraming zijn opgenomen in de kostenraming. In de planuitwerkingsfase wordt deze basisvariant met een integrale benadering verder uitgewerkt, waarbij rekening wordt gehouden met kosten, hydraulica, geotechnische aspecten, natuur etc.

UITWERKING COMPENSATIE

Eigenaren van woningen die buitendijks komen te liggen en er in beschermingsniveau op achteruitgaan, hebben recht op compensatie. Door middel van maatwerkkades kan op veel plaatsen het huidige beveiligingsniveau worden hersteld rondom benadeelde panden. Zo kan, al dan niet door de overheid gerealiseerd, fysiek invulling worden gegeven aan bescherming of schadebeperkende maatregelen. Zodra het kades betreft waar meerdere eigenaren van profiteren en/of het om kades gaat die niet op eigen grond van benadeelde eigenaren gerealiseerd kunnen worden, ontstaan echter problemen voor beheer van en verantwoordelijkheid voor deze kades. Het is een nadrukkelijke wens vanuit de betrokkenen dat dit door een overheid ter hand wordt genomen en het is een nadrukkelijke wens van overheden om hier geen verantwoordelijkheid voor te hoeven nemen.

Een andere vorm van compensatie die wordt toegepast in rivierverruimingsprojecten is financiële compensatie. Dit bestaat uit aankoop (tegen huidige binnendijkse waarde) en verkoop (tegen buitendijkse waarde met verminderd beschermingsniveau). Deze compensatie leidt niet tot beheer- en verantwoordelijkheidsdilemma's maar ligt gevoeliger qua draagvlak in de streek aangezien de fysieke maatregelen in een aantal gevallen eenvoudig te regelen zijn.

In de planuitwerkingsfase wordt de compensatie voor woningen en bedrijven die buitendijks komen te liggen nader uitgewerkt en worden oplossingen gezocht die zowel qua verantwoordelijkheid en beheer als qua draagvlak recht doen aan de verwachtingen en wensen van betrokkenen.

4.3.3 **SCHADEREGELING/NADEELCOMPENSATIE**

Waterberging en -beheer staat ten dienste van het algemeen belang. In het geval van de reactivering van de Oude Maasarm is duidelijk dat bepaalde betrokkenen worden benadeeld. In deze paragraaf wordt enkel ingegaan op een schaderegeling door het verwijderen van keringen. Dit neemt niet weg dat met de gebiedsontwikkeling ook andere vormen van planschade kunnen ontstaan. Deze zullen in de planuitwerkingsfase verder worden uitgewerkt.

Bij de bepaling van schade als gevolg van het verwijderen van keringen kan een onderscheid worden gemaakt in (zie figuur 4):

1. Betrokkenen die na reactivering met hun eigendommen binnen een nieuwe dijkkring komen te liggen.
2. Betrokkenen die na reactivering buiten een dijkkring komen te liggen en die:
  - a. *i.* op een natuurlijke hoogte van het bestaande beschermingsniveau of hoger liggen. Feitelijk wordt deze bebouwing niet beschermd door de huidige kade.
    - ii.* Het beschermingsniveau blijft gelijk of verbetert.
  - b. op een natuurlijke hoogte onder het bestaande beschermingsniveau of lager liggen.
    - i.* beschermd door de huidige kades.
    - ii.* niet beschermd door de huidige kades (huizen die al buitendijks liggen).

		Bestaande situatie	
		Binnen fysieke dijkkring	Buiten fysieke dijkkring
Nieuwe situatie	Binnen een dijkkring	Beschermingsniveau 1/250 per jaar	cat. 1
	Buiten een dijkkring	Bestaande beschermingsniveau wordt gehandhaafd	cat. 2ai
		Bestaande beschermingsniveau wordt niet gehandhaafd	cat. 2bi

Figuur 4: Schematische indeling schadecategorieën

Voor de gevallen in categorie 1 is schade niet aan de orde. De bescherming verbetert of blijft gelijk. Voor de bebouwing die in de bestaande situatie niet in een fysieke dijkkring ligt is geen schadevergoeding door het verwijderen van kaden aan de orde.

De gevallen in categorie 2bi ondervinden direct nadeel als gevolg van het verwijderen van de kaden. Deze woningen krijgen hierdoor een lager beschermingsniveau. Voor deze woningen kunnen we vaststellen dat er een direct verband is tussen het feitelijke handelen van de overheid (verwijderen van kaden) en het nadeel dat optreedt. Dit nadeel kan zowel leiden tot vermogensschade door waardedaling van de woning, als inkomensschade in verband met eerdere inundatie van de gronden in het gebied.

De gevallen in categorie 2a (i en ii) leiden geen nadeel door het verwijderen van de kaden omdat zij op een natuurlijke hoogte liggen gelijk aan of boven het beschermingsniveau dat de kaden nu bieden. De vraag is dan of zij nadeel ondervinden van het besluit om de kade te verwijderen. Voor vermogensschade (bijvoorbeeld waardevermindering van de woning) kan een causaal verband tussen besluit en nadeel worden aangetoond omdat de normatieve toestand in het gebied door de AMvB wordt gewijzigd. Het wettelijk beschermingsniveau wordt immers teruggebracht van 1/250 per jaar naar het feitelijke beschermingsniveau van de woningen. Dit levert theoretisch nadeel op. Dit nadeel leidt echter niet tot schade omdat de feitelijke situatie niet veranderd. Mogelijk blijft de waarde van deze woningen achter bij de waardeontwikkeling van de woningen die binnendijks komen te liggen en waarvoor ook daadwerkelijk een hoger beschermingsniveau wordt gerealiseerd. Er zal echter geen sprake zijn van waardevermindering van de woning zelf.

De Waterwet biedt voor de gevallen in categorie 2ai geen grond voor schadevergoeding. Daar staat tegenover dat in het verleden twee keer de belofte is uitgesproken dat in het gebied Ooijen-Wanssum voor de bewoners binnen de dijkkringgebieden een veiligheidsniveau van 1/250 per jaar wordt gerealiseerd. In eerste instantie in het TB Zandmaas/Maasroute en later door het vastleggen van het beschermingsniveau van de dijkkringgebieden in bijlage IA van de Waterwet. Vanuit deze belofte moet worden bezien of het bestuurlijk wenselijk is ook voor de gevallen in categorie 2ai een regeling te treffen. Let wel, hierdoor kan precedentwerking aan de orde zijn.

4.4 **HYDRAULISCHE BEREKENINGEN**

In paragraaf 2.1.2 is aangegeven dat er een opgave ligt om een bijdrage te leveren aan de korte en lange termijn door een waterstanddaling te realiseren van 35 cm, gemeten in de as van de rivier bij rivierkilometer 123 bij een afvoer van 3275 m³/s (stationair berekend). Tevens ligt er een opgave om boven die 35 cm overruimte te realiseren – dus extra cm's waterstanddaling - om ruimtelijke initiatieven in het plangebied mogelijk te maken. Paragraaf 4.5 gaat verder in op de verdeling van de overruimte.

De belangrijkste maatregelen van de gebiedsontwikkeling die van invloed zijn op de taakstelling, zijn:

- hoogwatergeul Ooijen;
- hoogwatergeul Wanssum;
- reactiveren Oude Maasarm, inclusief het weghalen van de kering bij Ooijen en het graven van de Klimaatbuffer in het centrale deel van de Oude Maasarm evenals in de uitstroom richting Blitterswijk;
- verruiming bij Wanssum, verwijderen tankstation en C-1000, vernieuwen verkeersbrug Wanssum met grotere doorstroming;
- kadeaanleg.

4.4.1 **SAMENVATTING EN VEREENVOUDIGDE WEERGAVE DEBIETEN, TAAKSTELLING EN RESULTATEN**

DEBIETEN

Bij rivierkundige berekeningen wordt altijd met een bepaald debiet gerekend om het waterstandsverlagende effect van een maatregel en/of een taakstelling te kunnen bepalen. Voor Ooijen-Wanssum is met een drietal debieten gerekend:

3275 m³/s

dit is de maatgevende afvoer die in de huidige situatie 1 keer in de 250 jaar voorkomt (HR2001). De taakstelling voor Ooijen-Wanssum is bij deze afvoer bepaald.

3950 m³/s

dit is de afvoer die 1 keer in de 250 jaar voorkomt in het jaar 2100. Het is tevens vrijwel gelijk aan de afvoer die 1 keer in de 1250 jaar in de huidige situatie voorkomt. Met deze afvoer kun je een ontwerp toetsen aan een lange termijn Klimaatscenario.

4600 m³/s

dit is de afvoer die hoort bij het Klimaatscenario van 2100 en overeenkomt met een afvoer die 1 keer per 1250 jaar voorkomt in de verre toekomst (2100). De taakstelling die vanuit het Deltaprogramma Rivieren voor de hele lange termijn van 2050-2100 wordt bepaald, wordt met deze afvoer berekend.

TAAKSTELLING

In de Bestuursovereenkomst waterveiligheid Maas die in november 2011 is ondertekend door het Rijk, de waterschappen en de Provincie Limburg, is vastgelegd dat de taakstelling voor Ooijen-Wanssum voor de korte en lange termijn 35 cm bedraagt bij rivierkilometer 123 bij een afvoer van 3275 m³/s. Dit is de taakstelling waar Ooijen-Wanssum op zal worden afgerekend. Voor de hele lange termijn van 2050-2100 geldt vanuit het Deltaprogramma Rivieren voor het riviertraject waar Ooijen-Wanssum in is gelegen, dat er een waterstanddaling moet worden gerealiseerd die varieert van 55-85 cm. Deze taakstelling is berekend met een afvoer van 4600 m³/s.

RESULTATEN

Het geoptimaliseerde ontwerp van het Gebiedsplan –ontwerp 2012 genaamd– leidt bij de verschillende debieten tot de volgende waterstandverlagingen bij rivierkilometer 123:

3275 m³/s: 41 cm

3950 m³/s: 48 cm

4600 m³/s: 55 cm

CONCLUSIE

De maatregelen die in de Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum worden getroffen, leveren een waterstanddaling van 41 cm op. De taakstelling van 35 cm wordt daarmee dus gehaald. Afgemeten aan de taakstelling vanuit het Deltaprogramma van 55-85 cm kan worden geconcludeerd dat Ooijen-Wanssum hier een belangrijke bijdrage aan levert. Voor het behalen van de lange termijn opgave moeten projecten elders langs de Maas en zomerbedverdieping worden uitgevoerd. Tevens wordt in Ooijen-Wanssum een oeverstrook tussen beide hoogwatergeulen en nabij de haven van Wanssum gereserveerd voor toekomstige rivierverruiming.

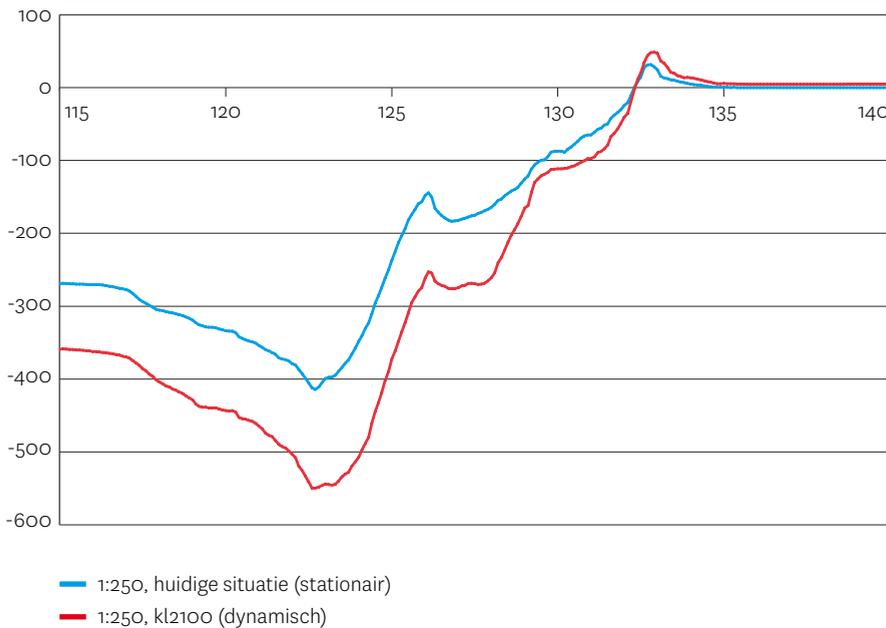
4.4.2 **ONTWERP OOIJEN WANSSUM**

Het ontwerp van het in 2010 vastgestelde Gebiedsplan had een waterstandverlagend effect van 38 cm bij een afvoer van 3275 m³/s (1/250 per jaar). Het ontwerp is sindsdien op diverse onderdelen aangepast en geoptimaliseerd. De belangrijkste zijn:

- Optimalisatie ontwerp hoogwatergeul Ooijen, met name op het vlak van rivierkunde en ecologie.
- Optimalisatie ontwerp hoogwatergeul Wanssum, met name op het vlak van kosten, ecologie en inpassing bestaande belangen. De geul is hierdoor zuidelijker komen te liggen.
- Optimalisatie ontwerp Oude Maasarm (Klimaatbuffer) op het vlak van kosten, ecologie, rivierkunde en aanwezige belangen.
- Aanpassing kadetracés voortbordurend op de beschermingsaanpak waarbij nadrukkelijk rekening is gehouden met aanwezige belangen van bewoners en bedrijven.

Dit alles heeft geresulteerd in een nieuw ontwerp 2012. Het waterstandverlagende effect van dit ontwerp bij een afvoer van 3275 m³/s bedraagt bij rkm 123,

41 cm. Dit effect werkt tot ver bovenstrooms door. Venlo profiteert hier nog meer dan 20 cm van en zelfs bij het 40 km meer stroomopwaarts gelegen Roermond is nog een effect merkbaar van 5-6 cm. Bij hogere afvoeren zijn de effecten navolgend groter. Hiermee wordt voldaan aan de afspraak van 35 cm verlaging bij km 123 en is er ruimte om lokale initiatieven toe te laten in het plangebied. In het ontwerp 2012 zal de Oude Maasarm jaarlijks deels volstromen en gemiddeld 1x per 5 jaar meestromen.

Figuur 5: Waterstandseffect bij 3275 m³/s stationair en 4600 m³/s dynamisch (Arcadis, 2012)

In de grafiek is tevens te zien dat bij rkm 133 Wanssum een benedenstroomse piek optreedt. Deze piek wordt uitgedempt door een gebiedsontwikkeling aan de overkant van de Maas, genaamd Maaspark-Well. In de planuitwerkingsfase wordt het ontwerp verder geoptimaliseerd en afgestemd op Maaspark-Well, om de bovenstroomse piek te minimaliseren.

Ook Maaspark-Well brengt een hoogwaterstandverlaging teweeg. Om beeld te krijgen van een mogelijk gecombineerd effect is er een berekening uitgevoerd van Ooijen –Wanssum met Maaspark-Well ('kale' variant). De resultaten laten zien dat Maaspark-Well een maximaal effect van ongeveer 10 cm heeft bij rkm 134 (Wanssum), maar bij rkm 123 is dit alweer uitgedempt.⁷

Voor de diverse planonderdelen zijn de effecten separaat doorgerekend om kennis te verzamelen over mogelijke uitvoeringsvolgordes. Als eerst de hoogwatergeul Ooijen wordt aangelegd treedt er een daling van 15 cm (bij 3275 m³/s) op bij rkm 123. Alleen aanleg van de hoogwatergeul Wanssum geeft een verlaging van ongeveer 6 cm bij rkm 123, maar verder stroomafwaarts ongeveer 10 cm. Als alleen de Oude Maasarm wordt gereactiveerd leidt dat tot een daling van ongeveer 22 cm; als ook de instroom bij Ooijen wordt verbeterd, is er een verdere daling van 4 cm.

De maatregelen met een opstuwende werking, zoals de rondweg en de begroeiing binnen de klimaatbuffer zijn meegenomen in de berekeningen. De opstuwende werking is verdisconteerd in de berekeningen.

---

⁷ Rivierkundige berekeningen Ooijen-Wanssum MIRT verkenningsfase, Arcadis april 2012

4.5 **OVERRUIMTE**

Een belangrijke doelstelling van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is het creëren van rivierkundige ruimte voor economische ontwikkeling. Op dit moment zijn uitbreiding en nieuwbouw van woningen, kassen/schuren en bedrijfsgebouwen binnen het plangebied aan strikte beperkingen gebonden of zelfs onmogelijk. Dit vanwege de ligging in het stroomvoerend en bergend winterbed van de Maas en een ruimtelijke reservering voor toekomstige rivierverruiming (IVM/deltaprogramma). Ook onderdelen binnen de gebiedsontwikkeling, zoals aanleg van het oostelijke deel van de rondweg, zijn afzonderlijk niet vergunbaar.

Door opname in de integrale gebiedsontwikkeling, waarbij de Oude Maasarm wordt gereactiveerd en de hoogwatergeulen worden aangelegd, is de totale rivierkundige winst dusdanig groot, dat deze ontwikkelingen wel mogelijk worden. Hiervoor kan de saldobenadering uit de beleidslijn Grote Rivieren, artikel 6d worden toegepast.

Maatregelen die samenhangen met economische ontwikkeling kunnen in 4 categorieën worden ingedeeld:

1. Maatregelen die onlosmakelijk met de scope van de gebiedsontwikkeling zijn verbonden; deze zijn integraal in het ontwerp opgenomen (bv. rondweg, kades) en maken daarmee automatisch deel uit van de overall watervergunning van de gebiedsontwikkeling. In het PIP wordt de bestemmingswijziging van deze maatregelen geregeld.
2. Uitgewerkte en passende initiatieven van derden waarvan de ruimtelijke en rivierkundige inpasbaarheid tijdens de PIP-procedure als bestemmingswijziging kan worden meegenomen.
3. Initiatieven van derden waarvan de locatie en omvang in grote lijnen bekend is. Door deze initiatieven in de overall watervergunning mee te nemen, wordt het 'waterslot' verwijderd en worden de initiatiefnemers qua watervergunning niet meer beperkt in hun uitbreidingsplannen. Initiatiefnemers blijven zelf verantwoordelijk voor het RO-spoor.
4. Initiatieven van derden die nu nog niet bekend zijn maar wel vallen onder de doelstelling van de gebiedsontwikkeling van het bieden van ruimte voor economische ontwikkeling.

Maatregelen van de 1e categorie zijn in het ontwerp 2012 meegenomen en dus al verdisconteerd in het rivierkundige effect van 41 cm (zie vorige paragraaf). Een berekening van het rivierkundige effect van de 2e en 3e categorie moet aantonen hoeveel cm's deze initiatieven opsouperen. De cm's die daarna nog resteren kunnen worden aangewend voor de 4e categorie. Het is niet noodzakelijk dat alle centimeters overruimte wordt benut. Tevens is het nodig en gewenst over over-

ruimte te beschikken bij de verdere planuitwerking. De ruimtelijke afweging is aan de provincie, conform de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas. Het afwegingskader wordt opgesteld als het verdelen van de ontwikkelingsruimte aan de orde is. Er kan maximaal 6 cm worden gebruikt voor categorie 2, 3 en 4 samen.

Bij de uitwerking van bovenstaande overruimtebenadering is de juridische verankering een belangrijk aandachtspunt. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar de vergunningtechnische aspecten voor categorie 3 en 4.

4.6 **FEITELIJKE BELEMMERINGENTOETS**

Door klimaatverandering zullen in de toekomst naar verwachting de piekafvoeren in de rivieren gaan stijgen. Om deze hoge afvoeren nog veilig af te kunnen voeren, moeten in de toekomst rivierverruimende maatregelen getroffen worden. Hiervoor is ruimte nodig. Daarom vindt in het kader van de Beleidslijn Grote Rivieren een toetsing van de feitelijke belemmering plaats, waarbij wordt beoordeeld of de locatie van het initiatief gereserveerd is voor toekomstige rivierverruiming en het initiatief hiervoor een belemmering zou kunnen vormen. In het Nationaal Waterplan is opgenomen dat de Beleidslijn wordt uitgebreid met een robuustheidstoets. Deze robuustheidstoets komt vrijwel overeen met de feitelijke belemmeringstoets.

*BEOORDELING FEITELIJKE BELEMMERING
VAN GEBIEDSONTWIKKELING OOIJEN-WANSSUM*

Voor de korte termijn:

Met verruimingsmaatregelen voor de korte termijn wordt bedoeld verruimingsplannen die voortkomen uit programma's die binnen enkele jaren gereed zullen zijn, zoals RVR en Maaswerken.

Stap 1: *Bestaan er op de locatie verruimingsplannen voor de korte termijn?*
Nee, de projectorganisatie Maaswerken heeft voor deze locatie geen rivierverruimende maatregelen gepland.

Stap 2: *Vormt het initiatief een belemmering voor de verruimingsplannen op de korte termijn?*
Nee.

Conclusie: Het project veroorzaakt geen feitelijke belemmeringen voor de korte termijn.

Lange termijn:

Stap 1: *Ligt op dit gebied een lange termijn opgave?*
Ja. Volgens het Deltaprogramma (informatiebrochure Deltaprogramma Rivieren, maart 2012) ligt er in het bovenstroomse deel van het projectgebied een lange termijn taakstelling van 70-85 cm en in het benedenstroomse deel een taakstelling van 55-70 cm.

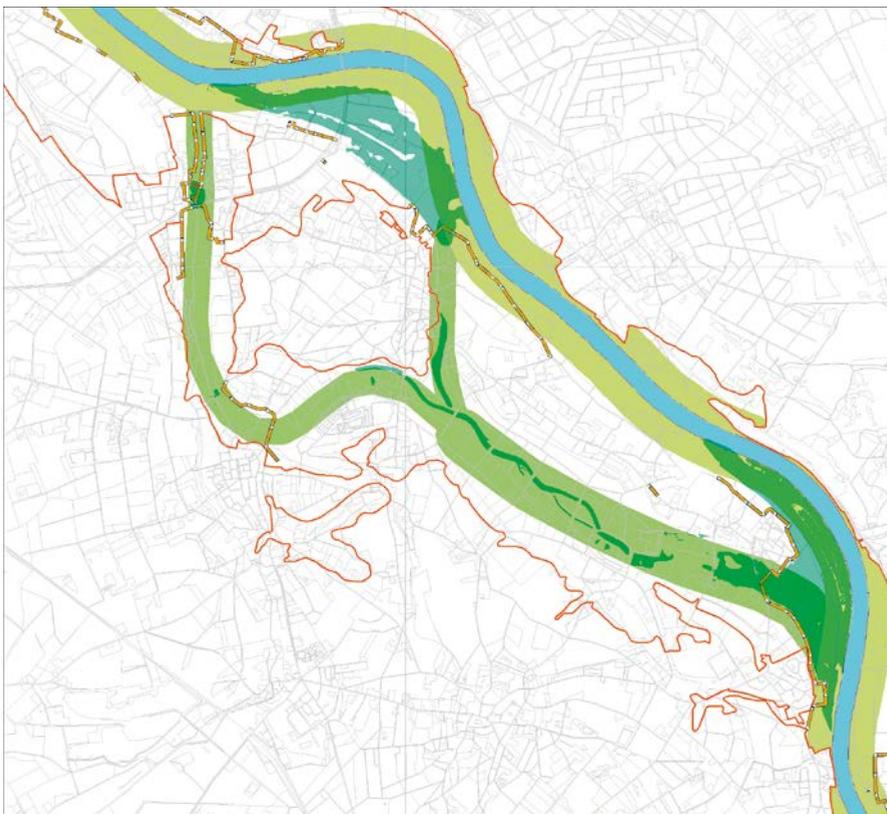
Ligt het initiatief in een gebied waar IVM2 uitgevoerd gaat worden?
Ja. Het Voorkeurspakket IVM2 voor riviervak km 123-133 bestaat uit de aanleg van een groene rivier (G7) tussen Ooijen en Wanssum, weerdverlaging op de westelijke en oostelijke oever en zomerbedverdieping in de Maas (figuur 6).

Stap 2: *Ligt het initiatief in een kritiek traject?*
Volgens kaart 19 uit het Nationaal Waterplan ligt het stuk Maasoever tussen rkm 132-134 in een kritiek traject. Hier wordt na uitvoering van IVM2 nog een resttaakstelling tot 10 cm voorzien.

Stap 3: *Is er een ruimtelijke overlap met bestaande of toekomstige ruimtelijke reserveringen?*

Tussen rkm 123-133 zijn binnen de gebiedsontwikkeling de volgende ingrepen voorzien:

- aanleg hoogwatergeul Wanssum (uitstroom)
- verhoging bestaande waterkeringen naar 1/250 per jaar bescherming: valt buiten de IVM2 zone
- mogelijke uitbreiding stukje (riviergebonden) industrieterrein buiten de kade

Figuur 6: Overzicht met IVM2 en locaties grondverzet

Het uitvoeren van rivierverruimende maatregelen op de westelijke oever als bijdrage aan de lange termijn hoogwaterbescherming vormt een belangrijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling. Naast reactiveren van de Oude Maas-arm (groene rivier) zullen ook de hoogwatergeulen Ooijen en Wanssum worden aangelegd. Rivierkundige berekeningen laten zien dat hierdoor een waterstanddaling van ongeveer 48 cm bij een 3950 m³/s afvoer op zal treden en een waterstanddaling van ongeveer 55 cm bij een afvoer van 4600 m³/s.

In de Gebiedsontwikkeling wordt invulling gegeven aan IVM-zones: Oude Maasarm en grote delen van de weerdverlaging op de westelijke Maasoever. De weerdverlaging tussen de hoogwatergeulen Ooijen en Wanssum wordt in de gebiedsontwikkeling niet ingevuld; deze zone blijft gereserveerd voor toekomstige rivierverruiming. Eveneens blijft er ten westen van de havenmondong een strook met de bestemming weerdverlaging over die het Gebiedsplan niet invult met een hoogwatermaatregel. De bij die plek geplande uitbreiding van de haven zal zich dan ook moeten beperken tot buiten de zone zoals die in IVM is aangegeven. Een deel van de zone ten noorden van de haven maakt deel uit van de zichthoek die nodig is voor een veilige in- en uitvaart.

De gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum levert een wezenlijke bijdrage aan de taakstelling van het Deltaprogramma (zie stap 1, Lange termijn), maar is nog niet toereikend. Op termijn zijn andere maatregelen buiten het plangebied nodig, onder meer Maaspark-Well aan de overzijde van de Maas. Binnen het plangebied blijft een ruimtelijke reservering gelden voor de oeverstrook tussen de hoogwatergeulen en nabij de haven van Wanssum. De afspraken over de bijdrage van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum aan de taakstelling van het Deltaprogramma zijn vastgelegd in de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas.

CONCLUSIE

Het project voert delen van de benodigde verruiming voor de toekomst uit; daarnaast zijn er nog gebieden die gereserveerd moeten blijven voor toekomstige rivierverruiming: de strook tussen de twee hoogwatergeulen en de weerd ten noorden van de huidige haven Wanssum.

4.7 **GRONDVERWERVING**

EERDER GENOMEN BESLUITEN

Om het plan te kunnen uitvoeren is aankoop en herinrichting van gronden essentieel. De afgelopen jaren zijn de volgende besluiten genomen inzake de grondverwerving:

- Eind 2010 heeft Gedeputeerde Staten (GS) van Limburg besloten om het instrument Volledige Schadeloosstelling (VSS) voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum in te zetten; het zogenaamde VSS-besluit.
- In de SamenwerkingsOvereenkomst (SOK) van 3 november 2010 is afgesproken dat de provincie vanaf de contractdatum actief aan de slag gaat met de grondverwerving in Ooijen-Wanssum. De provincie heeft de grondverwerving opgedragen aan DLG.
- In de zomer van 2011 heeft de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in opdracht van de provincie keukentafelgesprekken gevoerd met alle grondeigenaren in het gebied waar de VSS van toepassing was en is waar mogelijk de onderhandelingen over aankoop van de gronden gestart.
- GS heeft op 13 december 2011 besloten om het voorbehoud voor aankopen op te heffen onder beschikbaarstelling van een bedrag van € 7 mln voor aankoop van gronden voor alle doelen (EHS, rondweg, kades, etc.) in Ooijen-Wanssum.
- De Provincie Limburg heeft in januari 2012 DLG verzocht om in samenwerking met het projectbureau Ooijen-Wanssum en projectpartijen een strategische grondnota op te stellen voor het gehele gebied en die in april 2012 voor te leggen aan de stuurgroep Ooijen-Wanssum.

STATUS VAN DE GRONDNOTA

De grondnota Ooijen-Wanssum is opgeleverd aan de Provincie Limburg, aan de gedeputeerde voorgelegd en vervolgens aan de Stuurgroep Ooijen-Wanssum aangeboden. De grondnota is vastgesteld door Gedeputeerde Staten en wordt, waar gewenst, ter procedurele vaststelling aangeboden aan de diverse besturen van de projectpartners.

De procedurele vaststelling door GS heeft eind mei 2012 plaatsgehad. De looptijd van de grondnota is gelijk aan de duur van het project Ooijen-Wanssum. Tussentijds wordt de ingezette strategie zonodig geëvalueerd en zonodig via de mutatieprocedure herzien. Voorzover deze nota samenhangt met de projectorganisatie in de komende fase(n), wordt deze zonodig afgestemd, wanneer de organisatie wordt bijgesteld. Verantwoording wordt per kwartaal afgelegd aan GS. De stuurgroep Ooijen-Wanssum wordt bij iedere bijeenkomst door het projectbureau geïnformeerd.

INHOUD VAN DE GRONDNOTA

In de grondnota wordt achtereenvolgens ingegaan op de ruimtelijke opgave, grondmarkt, strategie, financiering, organisatie, verwervingskader, mutatieprocedure en communicatie.

Kort samengevat:

- Voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum moeten 496 ha grond en diverse objecten worden aangekocht voor een totaalbedrag van ca. € 42,6 mln (peildatum december 2011). In de periode voor december 2011 is op minnelijke basis 33 ha gekocht binnen en 14 ha (ruilgrond) buiten het ingreepgebied. Met vrijwel alle grondeigenaren zijn inmiddels gesprekken en/of onderhandelingen gevoerd. In 2012 is inmiddels op basis van Volledige Schadeloosstelling (VSS) nog eens 39 ha gekocht (mondelinge overeenstemming).
- De aankopen moeten zodanig worden uitgevoerd dat alle objecten medio 2015 beschikbaar zijn voor het project. Voor de start van de uitvoering van de eerste werken wordt zelfs medio 2014 nagestreefd.
- De grondmarkt in Ooijen-Wanssum biedt te weinig ruimte om tijdig alle gronden op vrijwillige basis te verwerven.
- Daarom wordt het instrument onteigening ingezet;
  - gedurende 2012-2014 wordt op minnelijke basis verworven;
  - medio 2013 start de administratieve procedure voor de onteigening;
  - 2014 wordt de gerechtelijke procedure gestart;
  - medio 2015 zijn de gronden beschikbaar voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum.
- Om het grondverwervingsproces te stimuleren worden: het instrument Volledige Schadeloosstelling (VSS) ingezet, max. 60 ha ruilgrond aangekocht en kunnen verkopers voortgezet gebruik krijgen.
- Zelfs inzet van deze instrumenten biedt geen garantie dat de benodigde gronden in 2014 beschikbaar zijn. Indien met alle eigenaren in een projectonderdeel zoals b.v. de rondweg op minnelijke basis tot overeenstemming over verkoop wordt gekomen, kan gestart worden met de uitvoering. Anders is het wachten op de onteigening.
- De gronden worden de 1e helft van 2012 aangekocht uit voorfinanciering van de Provincie Limburg.

- Na vaststelling van de Grondnota worden de aankopen gefinancierd door en op naam gezet van:
  - Rondweg: provincie;
  - Kades: waterschap;
  - Onderliggend wegnnet toegangswegen rondweg: gemeente Venray;
  - Oude Maasarm (OMA): Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) met Zandmaas 2-budget van de Provincie Limburg;
  - Hoogwatergeul Ooijen en Wanssum: RWS of BBL met Zandmaas 2-budget van de Provincie Limburg;
- De verkrijgende partij (eind-eigenaar) betaalt de aankoopsom en alle bijkomende kosten (voor notaris, kadaster, bodemonderzoek en inzet menskracht).
- De aankopen worden aangestuurd door de coördinator grondverwerving en worden uitgevoerd door DLG en de deelnemende projectpartners (provincie, waterschap, RWS).
- De aankopen doorlopen een procedure bij de eind-eigenaar, waarover nog goede afspraken worden gemaakt.
- Ten opzichte van de eerdere begrenzing zijn een 19-tal grenscorrecties uitgevoerd die op de kaart van bijlage 5 zijn weergegeven. Er wordt 11,7 ha ontgrend en 9,7 ha begrensd; per saldo dus 2 ha minder aan te kopen. De aanpassingen zijn het gevolg van berekening van de doorstroming, meer logische begrenzing in het terrein, etc.

De inhoudelijke risico's zijn opgenomen in het overzicht in bijlage 6.

BEHEER

Rijkswaterstaat voert na realisering van het plan het beheer over de rivier en de oevers uit. Staatsbosbeheer is de beheerder over de klimaatbuffer op eigen grond. Voor het beheer van gebieden langs de rivier stelt RWS financiële middelen beschikbaar. Onbekend is welke terreinbeherende organisatie het uiteindelijke beheer over deze gebieden gaat voeren. Dit geldt ook voor de percelen in de Oude Maasarm. De Oude Maasarm heeft een oppervlakte van ca. 400 ha. Dit is inclusief de instroomopening bij Ooijen als de uitstroomopeningen bij Blitterswijk en Wanssum. Een deel van de Oude Maasarm wordt door Staatsbosbeheer (SBB) ingericht en beheerd als klimaatbuffer. In het gebied van de klimaatbuffer liggen nog een aantal percelen die moeten worden aangekocht. Staatsbosbeheer zou deze percelen graag aan de klimaatbuffer toe willen voegen, inrichten en in beheer nemen. Net als voor de overige aan te kopen percelen van de Oude Maasarm is nog niet duidelijk welke terreinbeherende organisatie hier uiteindelijk het beheer gaat uitvoeren.

Ook voor de hoogwatergeul bij Wanssum (ca. 159 ha) en de hoogwatergeul bij Ooijen (ca. 59 ha) is nog onbekend welke terreinbeherende organisatie het beheer gaat uitvoeren. In de planuitwerking zal dit nader worden uitgewerkt. Gronden die verworven worden komen in eigendom van de provincie. Meer informatie hierover is opgenomen in bijlage 5. De provincie is ook in eerste instantie financieel verantwoordelijk voor het terreinbeheer. Meer informatie over de beheervisie is opgenomen in bijlage 7. De LCC berekening is opgenomen als onderdeel van de kostennota.

HOOFDSTUK 5

BETROKKEN

PARTIJEN

5.1 **PARTICIPATIEPROCES TOT AAN DE VERKENNINGSFASE**

In 2006 heeft de regio het proces opgepakt om te komen tot een integrale oplossing. De Provincie is samen met de toenmalige gemeenten Meerlo-Wanssum, Venray en Horst aan de Maas, het Waterschap Peel en Maasvallei, Rijkswaterstaat en Habiforum aan de slag gegaan met gebiedsontwikkeling.

Op initiatief van de Provincie Limburg is de Stuurgroep Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum ingesteld. In de stuurgroep hebben vertegenwoordigers zitting van de provincie, de betrokken gemeenten, het waterschap, Rijkswaterstaat Limburg en Maaswerken. In gezamenlijkheid werd besloten, als eerste stap om te komen tot een uitvoeringsgereed plan, een Richtingendocument op te stellen. Dit was eind 2008 gereed. Het Richtingendocument heeft als basis gediend voor individuele gesprekken met direct betrokkenen en mogelijk gedupeerden. Ook zijn er op informatieavonden voor belanghebbenden en belangstellenden reacties verzameld. Dit heeft als input gediend voor het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum. Het Gebiedsplan is geen formeel plan in de zin van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), maar heeft wel het detailniveau en de opbouw van een structuurvisie. Het Gebiedsplan is vastgesteld door de stuurgroep en door B&W van de betrokken gemeentes en GS (november 2010). Daarna is het plan ter visie gelegd met de mogelijkheid in te spreken. De gemeenteraden en PS hebben vervolgens ingestemd met het definitieve Gebiedsplan. Provincie en gemeenten hebben vervolgens in november 2010 in een bestuursovereenkomst vastgelegd wat de financiële bijdrage van iedere partner aan de gebiedsontwikkeling zal zijn.

In 2011 is de samenwerking met het rijk gezocht. Naast ambtenaren van Rijkswaterstaat zijn nu ook medewerkers van het Ministerie van IenM betrokken bij de uitwerking van de gebiedsontwikkeling. Met het tekenen van de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas hebben het Rijk, Provincie Limburg en Waterschap Peel en Maasvallei de samenwerking bekrachtigd.

5.2 **PARTICIPATIE IN DE VERKENNINGSFASE**

Er lopen contacten met de mogelijke toekomstige beheerders in het plangebied. Voor het waterbeheer wordt gesproken met Rijkswaterstaat (als vertegenwoordiger van het Rijk) en Waterschap Peel en Maasvallei. Het Rijk en Waterschap Peel en Maasvallei zijn verantwoordelijk voor het realiseren van een hoogwaardige bescherming tegen het Maaswater. Het Rijk als beheerder van de Maas, het Waterschap Peel en Maasvallei als beheerder van de primaire waterkeringen langs de Maas. Voor het natuurbeheer wordt overleg gevoerd met Staatsbosbeheer en andere terreinbeherende organisaties en/of particulieren. Mogelijk dat hiervoor

een vierde terreinbeherende instantie in beeld komt. Voor het beheer van de infrastructuur zijn Provincie Limburg en de beide gemeenten de toekomstige beheerders.

Daarnaast vindt een marktconsultatie plaats waarbij een aantal bedrijven gehoord worden, die in staat worden geacht het project, of delen van het project, zelfstandig uit te voeren, over de kansen en de risico's die zij zien voor de Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum als het gaat om de wijze waarop het project op de markt wordt gebracht. Er is gesproken met:

- Ballast Nedam
- Bam
- Boskalis
- GMB
- Maessen Bedrijven
- Ploegam
- Smals
- Van Oord
- VolkerWessels KWS

De resultaten van de marktconsultatie zijn nog niet definitief. Het merendeel van de bedrijven geeft de volgende aandachtspunten mee bij de invulling van de marktbenadering oftewel de inkoopstrategie in de planstudiefase:

- Gun bedrijven de mogelijkheid om vroegtijdig mee te denken in het planologische proces. Selecteer zodoende snel een aantal bedrijven om actief mee te participeren in dit proces.
- Respecteer de opties tot zelfrealisatie waar dat van toepassing is, maar zorg ervoor dat dit geen beperking van de marktwerking betekent.
- Kansen zitten in optimalisatie van de grondstromen.
- Werk met werk maken, vooral bij kades en rondweg.
- Maak een open grondbalans zodat er ruimte is voor handel in grondstoffen indien dit voordeliger blijkt dan het hergebruik ervan.
- Zorg in dat kader ook voor objectieve informatie over de grondkwaliteit en voer onderzoek uit in samenwerking met de markt.
- Geef bedrijven de ruimte om flexibel te zijn in de uitvoering als het gaat om de grondstromen. Dit gaat dan om het moment dat grond vrij komt, als het moment dat grond nodig is in relatie tot de gewenste kwaliteit alsmede de technische oplossingen.
- Neem geen beheertaken mee in het contract, dat zijn te veel verschillende partijen. Als dat wel geschiedt kijk dan met name naar de verwachte levenscyclus voordelen per onderdeel.
- Bedrijven zien over het algemeen de kansen om de gebiedsexploitatie mee te nemen als onderdeel van een integraal contract minder zitten.

5.3 **ROLLEN, TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN IN DE VERVOLGFASE**

Trekker van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is Provincie Limburg. Provincie Limburg is mede belast met de ruimtelijke ordening in Limburg en treedt op als regisseur. Vanuit deze rol is de provincie betrokken bij de hoogwaterbescherming langs de Maas en ruimtelijke invulling daarvan. Daarnaast is Provincie Limburg toezichthouder van de waterschappen. Ook vanuit deze rol is zij betrokken bij de hoogwaterbescherming langs de Maas. Vanuit de functie als toezichthouder heeft de provincie een 'secundaire' verantwoordelijkheid voor hoogwaterbescherming in Limburg. Primair is het Waterschap verantwoordelijk.

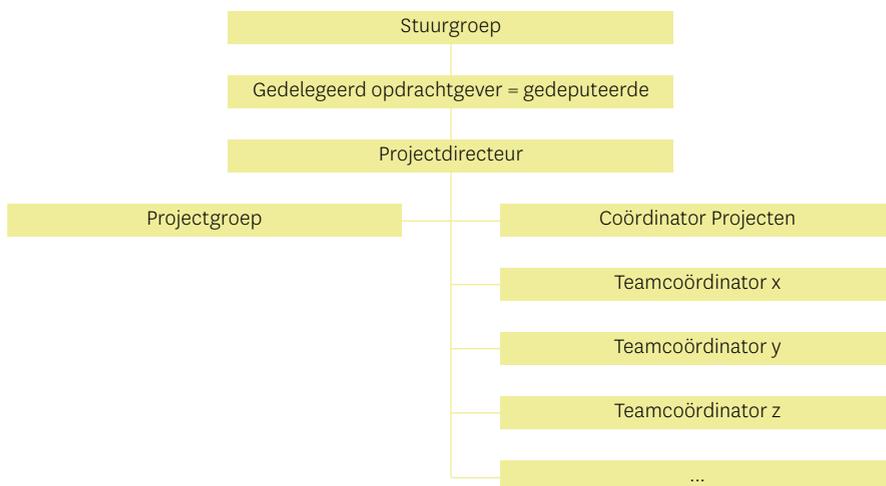
DE PROJECTORGANISATIE

De gebiedsontwikkeling is formeel sinds 2008 uitgewerkt door het Projectbureau Ooijen-Wanssum onder leiding van de Stuurgroep bijgestaan door een ambtelijke projectgroep. Binnen deze constellatie is het Gebiedsplan opgesteld. Vervolgens is met het ondertekenen van de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas op 10 november 2011 de stap gemaakt naar het combineren van de regionale opgaven met Rijksdoelen en bijbehorende Rijksfinanciering. In de komende fase wordt de stap gezet van planvorming naar planuitwerking. Dit stelt andere eisen aan de inrichting van de projectorganisatie.

In het ontwikkelen van de nieuwe projectorganisatie heeft de provincie de lead omdat zij:

- in het kader van het MIRT formeel de rol van trekker heeft en daarmee het voortouw om de uitwerking van het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum naar realisatie te brengen;
- formeel verantwoordelijk is voor de planuitwerking in het kader van het PIP en in het MIRT spoor een substantieel financieel risico draagt (inverdienopgave).

Om slagvaardig te kunnen opereren en een heldere rol en verantwoordelijkheidsverdeling te borgen, is de Gedeputeerde gedelegeerd opdrachtgever namens de Stuurgroep. Zie onderstaand organogram.

De gedeputeerde benoemt de projectdirecteur en stuurt deze rechtstreeks aan. De projectdirecteur stelt een aantal teams in die bestaan uit het huidige projectbureau en mensen uit de diverse overheidsorganisaties. Deze mensen zorgen naast inhoudelijke input ook voor de afstemming met en binnen de eigen organisatie. De Stuurgroep bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de volgende projectpartners: I&M, RWS, Provincie Limburg, Gemeenten Venray en Horst aan de Maas en Waterschap Peel en Maasvallei. Rollen en taken van de projectpartners en de projectorganisatie worden uitgewerkt in de Bestuursovereenkomst (juni 2012).

Een overzicht van de bestuurlijke risico's is opgenomen in het totaal overzicht risico's in bijlage 6.

5.4 **COMMUNICATIE IN DE VERVOLGFASE**

In de planuitwerkingsfase richt de externe communicatie zich op de totstandkoming van een uitvoerbaar PIP. De intensieve communicatie met betrokkenen uit het gebied wordt hiertoe voortgezet en tegelijkertijd geformaliseerd. Op zowel het PIP als vergunningen is door een ieder inspraak mogelijk. Het ontwerp-PIP en ontwerp-vergunningen moeten worden gepubliceerd en worden voor een termijn van zes weken ter inzage gelegd. In deze periode worden informatieavonden georganiseerd. Ook tijdens deze informatieavonden kunnen formele zienswijzen worden ingediend.

Na de terinzagelegging volgt het besluit van het bevoegd gezag. Degenen die tijdens de terinzagelegging van het ontwerp een zienswijze hebben ingediend, kunnen binnen zes weken na het besluit beroep aantekenen.

De grote opgave voor het omgevingsmanagement is om het evenwicht te zoeken tussen deze formele procedure en de zich steeds verder (inhoudelijk) ontwikkelende betrokkenheid van ondernemers en burgers in het plangebied. De tot op heden zeer succesvol verlopen participatieve aanpak van de planvorming zorgde voor een gestage evolutie naar een breed gedragen plan. De vertaling van dit dynamische proces naar een uiteindelijk vrij statische planologische inpassing vergt alle aandacht. Hiertoe zal de dialoog met de omgeving explicieter, feitelijker en onder tijdsdruk moeten worden afgerond. In de wetenschap dat planonderdelen zeer nauw met elkaar verbonden zijn wordt dit een grote uitdaging. Deze uitdaging ligt met name in het vinden van een optimum tussen rechtszekerheid voor betrokkenen en het zoeken van de maximale vrijheidsgraden, ook gezien de nog in te brengen suggesties uit de markt. Hiertoe zal waar mogelijk een innovatieve benadering worden gekozen. Een voorbeeld hiervan is de feitelijke invulling van het doel 'economische ontwikkelingsruimte'. Via een te openen initiatievenloket dient van betrokken ondernemers perceelsgewijs duidelijk te worden op welke wijze zij in de toekomst ruimte voor hun bedrijf nodig hebben. Deze ruimte wordt in het planologisch spoor rivierkundig vergunbaar gemaakt.

HOOFDSTUK 6 **FINANCIËN EN** **RISICO'S**

6.1 **FINANCIËLE AFSPRAKEN**

Het Rijk en de regio (Provincie Limburg en Waterschap Peel en Maasvallei) zijn overeen gekomen om gezamenlijk de rijksdoelen en regionale doelen uit te voeren. In de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas zijn afspraken gemaakt tussen de drie partijen over de financiën van de gebiedsontwikkeling. Het totale projectbudget is €210 miljoen (inclusief BTW, prijspeil 2011). De Provincie Limburg heeft een inbreng geborgd van €75 miljoen (inclusief BTW, prijspeil 2011) aan regionale middelen. Deze zijn opgenomen in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum en de regionale Samenwerkingsovereenkomst. Het Rijk reserveert maximaal €125 miljoen (inclusief BTW, prijspeil 2011) in haar begroting vanaf 2021. Hiermee wordt tevens voldaan aan de voorwaarde, zoals gesteld in de Bestuursovereenkomst tussen het Rijk en het Waterschap Peel en Maasvallei inzake de planstudie Sluitstukkaden Maasdal, om €10 miljoen (inclusief BTW, prijspeil 2011) beschikbaar te stellen voor het gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum uit het budget voor de prioritaire keringen.

De kosten zijn niet onderverdeeld naar specifieke doelen, maar berekend op maatregelniveau. Uitgangspunt is een integraal budget voor een integrale gebiedsontwikkeling.

6.2 **VERDIENMOGELIJKHEDEN**

Een belangrijk uitgangspunt voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is dat er schaal- en synergievoordeel te bereiken is door werk met werk te maken. De verdienmogelijkheden zijn onderzocht en als bijlage bij de Business Case gevoegd.

De businesscase van april 2012 gaat uit van een scenario waarbij gericht wordt op de functionele gebiedsdoelstellingen zonder eisen te stellen aan delfstoffenwinning of verplichtingen te leggen tussen grondstromen tussen hoogwatergeul Ooijen en Wanssum. Hiermee worden de financiële risico's van tegenvallende opbrengsten van delfstoffenwinning maximaal beheerst. Een ander voordeel van dit scenario is dat in de inkoopstrategie gehandeld wordt vanuit de eigen kracht door op voorhand geen onomkeerbare afhankelijkheid te creëren naar de markt/zelfrealisatoren. Wel worden mogelijke voordelen benut en optimalisaties door benutting van de markt/zelfrealisatie maximaal gefaciliteerd zonder de financiële risico's te verhogen.

6.3 **ZICHT OP FINANCIERING**

De actuele investeringskosten voor de gebiedsontwikkeling bedragen afgerond € 247 mln.

Na aftrek van de meerkosten voor hoogwaterbescherming (€ 17,5 mln voor hoogwaterbescherming) en de kansen vertaald naar de meest waarschijnlijke baten/aftrekposten (€ 44 mln) bedraagt het saldo investeringskosten-/dekkings: € 185,5 mln.

Qua eindbeeld is dit in overeenstemming met de uitkomsten van de businesscase november 2011 waarover financieringsafspraken zijn gemaakt.

De voorwaarden om te komen tot vaststelling van zicht op financiering zijn:

Instemming meerkosten:

1. De partijen zijn bereid om de meerkosten voor de aanpassing voor de hoogwaterbescherming te dekken, 17,5 mln.

Instemming voorwaarden risicodekking:

1. Rijk en provincie zijn bereid om gezamenlijk borg te staan voor een risicodekking van afgerond 45 mln waarvan:
  - a. 25 mln al is toegezegd door de Provincie bij de bestuurlijke afspraken van november 2011;
  - b. 20 mln benodigd is om de integraliteit van de gebiedsontwikkeling te waarborgen waarbij het Rijk en Provincie bereid zijn om de synergievoordelen (hergebruik, werk met werk aannames /aanbestedingsvoordeel) als risico af te dekken, met totale omvang van 20 mln (10 mln hergebruik, 10 mln werk met werk/aanbestedingsvoordeel).
2. Het Rijk is bereid om de liquide middelen voor de kades na een positieve projectbeslissing (10 mln 'Maaswerken') beschikbaar te stellen in 2014 en om de liquide midden voor aanleg HWG Ooijen, Wanssum en kades conform uitvoeringsscenario beschikbaar te stellen om daarmee de rentelasten te voorkomen.

Bij de Voorkeursbeslissing dient zicht op financiering geborgd te zijn als randvoorwaarde voor besluitvorming. Afspraken hierover zullen worden vastgelegd in de bestuursovereenkomst. Verschillende scenario's om tot overeenstemming te komen zijn voorgesteld in de businesscase.

6.4 **RISICO'S**

Een overzicht van de financiële risico's zijn opgenomen in het totaal overzicht risico's in bijlage 6. De risico's zijn verdeeld in risico's in opbrengsten en risico's in kosten. In figuur 7 is een bestuurlijke samenvatting van het risicodossier opgenomen.

Ongewenste top gebeurtenis	Risico	Belangrijkste oorzaken	Beheersing
Financiën; 'out of budget' raken	Het niet realiseren van het project binnen de financiële kaders	<ul style="list-style-type: none"> · Tegenvallende opbrengsten/ afzetmarkt · Hogere kosten tijdens uitwerking PIP/realisatie · Scopewijzigingen doorvoeren zonder financiële dekking 	<ul style="list-style-type: none"> · Sluitende business case, inclusief risicoverdeling, tussen partijen in maart 2012 · Stuurgroep beslist tot scopewijzigingen inclusief beschikbaar stellen financiële middelen · Scopebeheersing door projectbureau
Tijd; mijlpalen worden niet behaald	Traject Voorkeursbeslissing vertraagt	<ul style="list-style-type: none"> · Uniform besluitvormingsbeeld ontbreekt · Geen overeenstemming risicoverdeling 	<ul style="list-style-type: none"> · Gecoördineerde review (rijk, provincie, gemeentes en projectbureau) · Overeenstemming risicoverdeling in bestuursovereenkomst maart 2012
Doelstelling wordt niet of moeizaam gehaald	Traject PIP/ Projectbesluit vertraagt	<ul style="list-style-type: none"> · Vertraging in gecoördineerde waterwet vergunningsaanvraag door bijv. te late deel-aanlevering, tijdrovende interpretatiediscussies 	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijke afspraken rol en verantwoordelijkheidsverdeling bij start planuitwerkingsfase
	1/250 per jaar hoogwaterbescherming achter de kades	<ul style="list-style-type: none"> · Geen gedeelde beschermingsfilosofie · Onduidelijkheid over verantwoordelijkheidsverdeling bij aanpassing veiligheidsniveau · Vergunningenprocedures vertragen 	<ul style="list-style-type: none"> · Voorkeurstrace kades vaststellen in stuurgroep maart 2012 · Afspraken rijk, provincie en waterschap over verantwoordelijkheidsverdeling · Start vergunningsprocedures voorjaar 2012
	Duurzame waterstanddaling, het benutten van de overruimte (> 35 cm) is moeilijk	<ul style="list-style-type: none"> · Complexiteit vergunningsaanvraag waterwet door bijv. interpretatieverschillen 	<ul style="list-style-type: none"> · Duidelijke rolverdeling, ambtelijke afspraken en strakke coördinatie tijdens planuitwerkingsfase
	Beoogde natuur en landschappelijke ontwikkeling valt tegen	<ul style="list-style-type: none"> · Druk op business case doordat minder natuurgeld (EHS) beschikbaar komt en risicoreserve anders ingezet dient te worden 	<ul style="list-style-type: none"> · Natuurdoelstellingen bewaken bij uitwerking PIP

Figuur 7: Bestuurlijke samenvatting van het risicodossier (voor volledig risicodossier zie bijlage 6)

HOOFDSTUK 7

AANPAK PLAN-

UITWERKING

7.1 PROCESONTWERP VAN DE PLANUITWERKINGSFASE

Onderstaand is bondig uiteengezet hoe de besluitvorming in relatie tot de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum vorm zou kunnen krijgen. Hierbij gaat het vooral om de benodigde ruimtelijke besluiten, m.e.r.-procedures, aanpassingen in wet- en regelgeving in relatie tot de bijlage van de Waterwet, de verschillende ontgrondingsvergunningen, de onteigeningsprocedure en overige uitvoeringsbesluiten. Gemakshalve wordt de planuitwerking in drie fasen onderscheiden, waarbij de 3e fase in drie parallel lopende subfasen wordt onderverdeeld.

De provincie heeft binnen de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de mogelijkheid van het maken van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Het inpassingsplan legt de bestemming van een concreet gebied en het gebruik ervan, juridisch bindend vast en is daarmee vergelijkbaar met een gemeentelijk bestemmingsplan. Een Provinciaal Inpassingsplan kan alleen worden vastgesteld wanneer er sprake is van een 'provinciaal belang'.

Provincie Limburg is voornemens een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) op te stellen om de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum planologische vast te leggen. Er wordt gekozen voor een PIP omdat de ontwikkeling over gemeentegrenzen heen plaatsvindt en het niet zinvol lijkt twee bestemmingsplannen op te stellen. De belangen in de gebiedsontwikkeling ontstijgen het gemeentelijk niveau. Provincie heeft belangen en verantwoordelijkheid op het gebied van de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de ontsluiting van het gebied middels een rondweg. Daarnaast is de verlaging van de waterstanden bij hoogwater ver stroomopwaarts in de provincie nog te merken. Er is niet gekozen voor het opstellen van een Rijks Inpassingsplan. Uitgangspunt is dat RO-procedures op een zo laag mogelijk bestuurlijk (gemeentelijk) niveau worden uitgevoerd.

Gelijktijdig met het PIP wordt een gecombineerde plan-m.e.r./project-m.e.r.-procedure doorlopen ter onderbouwing van de keuzes in het PIP. De planning van het PIP op weekbasis is opgenomen in bijlage 8. De noodzaak van een voorbereidingsbesluit is in overleg met de betrokken gemeenten geïnventariseerd. Vooral nog is besloten hiervan geen gebruik te maken. Wijzigingen in de toekomst kunnen een voorbereidingsbesluit alsnog wenselijk maken.

Het Plan van Aanpak Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum voor de planfase is besproken in de projectgroep van 8 mei 2012 en is vervolgens ter vaststelling besproken in de Stuurgroep van 31 mei 2012. Dit Plan van Aanpak heeft een hoog abstractieniveau. Het projectteam van de Planuitwerkingsfase zal dit Plan van Aanpak verder detailleren. In september 2012 wordt de nadere uitwerking van het Plan van Aanpak vastgesteld.

Schematisch ziet het proces er als volgt uit:

Fase	Product/activiteit	Besluitvorming	Periode
I	Vorbereiding van de verschillende plannen, vergunningen en overige, doorlopen aanbestedingsprocedure onderzoeken en MER, opstarten onteigeningsprocedure. Minnelijke verwerving onteigening.	PS stellen in week 31 2012 coördinatiebesluit vast.	week 10 2012 t/m week 4 2013
II	In procedure brengen van PIP, evt. structuurvisie, ontgrondingsvergunningen en onteigeningsstukken. Zorgdragen voor wijziging waterverordening, leggerwijziging en bijlage Ia Waterwet.	PS stellen PIP en structuurvisie vast, en besluiten tot verzoek onteigening Kroon in week 42 2013. PS stellen wijziging waterverordening vast. Waterschap stelt leggerwijziging vast. Minister wijzigt Ia Waterwet GS verlenen ontgrondingsvergunningen.	week 5 2013 t/m week 44 2013
III	1. Beroepsprocedure ruimtelijke besluiten 2. Onteigeningsprocedure (vervolg) 3. Uitvoeringsbesluiten	In deze periode start de beroeps-procedure en vervolgt de onteigeningsprocedure en kan daarnaast een start gemaakt worden met de overige benodigde uitvoeringsbesluiten.	1. week 44 2013 t/m week 8 2014 2. week 44 2013 t/m week 36 2014 3. week 10 2013 t/m week 36 2014

Figuur 8: Proces planuitwerking

FASE I

In de eerste fase worden de voorbereidende werkzaamheden verricht. Het gaat hierbij om het in concept gereed maken van alle benodigde ontwerp-besluiten, plannen en vergunningen. Maar in deze periode gaat het ten eerste om het opstarten van de aanbestedingsprocedure en het opstellen van een flexibel coördinatie besluit met ruime reikwijdte. Daarnaast wordt in deze periode de minnelijke verwerving in relatie tot de onteigeningsprocedure uitgevoerd.

FASE II

In de tweede fase worden de ontwerp-besluiten in procedure gebracht. Veelal door de provincie, daarnaast zullen Waterschap en de Minister in deze periode ook bijdragen aan de besluitvorming. Het gaat hierbij om besluiten in relatie tot of op grond van de Waterwet. In relatie tot de inpassingsplanprocedure wordt dringend voorgesteld om op grond van de Provinciale inspraakverordening inspraak op het voorontwerp inpassingsplan mogelijk te maken. Gelijktijdig stellen PS de eventuele structuurvisie vast. In deze procedure is het mogelijk een zienswijze in te dienen, beroep tegen de vastgestelde structuurvisie is echter niet mogelijk. In deze fase wordt ook de onteigeningsprocedure opgestart en is de administratieve procedure met betrekking tot de onteigening opgenomen. De gerechtelijke fase van de onteigeningsprocedure is in de derde fase ingedeeld.

FASE III

1. Deze fase start na vaststelling door PS van het inpassingsplan en eventuele structuurvisie en het onteigeningsverzoek. Na vaststelling van het inpassingsplan geldt een bekendmakingstermijn van 2 of 6 weken. Dit is onder andere afhankelijk van het eventueel gewijzigd vaststellen van het inpassingsplan of, indien het Rijk een zienswijze heeft ingediend en deze niet volledig is overgenomen. Na de bekendmakingstermijn worden de besluiten voor de duur van 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kunnen belanghebbenden beroep in stellen en een verzoek om een voorlopige voorziening vragen. Indien dit laatste gebeurt, treedt het inpassingsplan pas in werking nadat op het verzoek is beslist. Doorgaans wordt ongeveer binnen 4 maanden een beslissing verwacht. Indien dit verzoek niet wordt toegewezen, treedt het inpassingsplan in werking. Zo niet, dan zal voor de inwerkingtreding van het inpassingsplan de beslissing in de hoofdprocedure afgewacht dienen te worden. Gelet op de toepasselijkheid van de Crisis- en herstelwet en de toepasselijkheid van het coördinatiebesluit wordt binnen 6 maanden na einde beroepstermijn een beslissing in de hoofdzaak verwacht.
2. Na vaststelling van het inpassingsplan en het onteigeningsverzoek wordt de onteigeningsprocedure vervolgd in de gerechtelijke procedure. Deze duurt doorgaans ongeveer 9 maanden. Tegen deze beslissing kan hoger beroep worden ingesteld en kan men in cassatie gaan. Gemiddeld duurt de procedure in totaal 3,5 jaar. Het is van belang om tijdens de eerste fase, bij de minnelijke verwerping tot zaken te komen teneinde dergelijke langlopende procedures te voorkomen.
3. Na vaststelling van het inpassingsplan kan de uitvoeringsfase beginnen met het nemen van alle benodigde uitvoeringsbesluiten. Met deze fase wordt afgewacht tot een beslissing op het verzoek om een voorlopige voorziening is verkregen. Ook de uitvoeringsbesluiten kunnen op grond van het coördinatiebesluit in procedure worden gebracht.

VOORONTWERP-INPASSINGSPLAN

Voorgesteld wordt de procedure van het inpassingsplan uit te breiden met het in procedure brengen van een voorontwerp-inpassingsplan. De Wro schrijft dit niet voor. De provinciale inspraakverordening maakt dit wel mogelijk. Ambtelijk wordt nadrukkelijk geadviseerd om hier gebruik van te maken. Immers, goed voorwerk is het halve werk en is direct van invloed op het aantal appellanten in de beroepsprocedure. Zowel bij het inpassingsplan Greenportlane als bij het inpassingsplan Buitenring is veel geld en tijd gestoken in de appellanten teneinde hen te bewegen hun beroepschrift in te trekken. Veel van dit werk dient in de voorfase te geschieden. Zodoende wordt een beter ontwerp inpassingsplan in procedure gebracht dat minder kwetsbaar is voor aantasting door de Raad van State en wordt bewerkstelligd dat minder belanghebbenden beroep in stellen. Wanneer de overheid tijdens de fase van het voorontwerp- en het ontwerp-inpassingsplan goed ‘zorgt’ voor de omgeving en haar inwoners en bedrijven, dan krijgt ze dit in de beroepsfase ‘terugbetaald’.

COÖRDINATIE BESLUIT

Voorgesteld wordt om de verschillende besluiten te coördineren op de coördinatie regeling uit de Wro. Het op gecoördineerde wijze tot stand laten komen van de verschillende besluiten, toestemmingen en ontheffingen biedt voor overheid en burgers voordelen. Zo neemt de integraliteit van de besluitvorming toe, is tegen de bundel van te coördineren besluiten slechts beroep in eerste instantie mogelijk (uitzonderingen daargelaten) en kost het de burger dus ook veel minder en krijgt men sneller duidelijkheid. Het op gecoördineerde wijze uitvoeren van de benodigde besluitvorming is daarentegen complex en vergt goede afstemming. Om die reden wordt voorgesteld de coördinatie in verschillende fasen op te knippen. Op dit moment worden de voordelen van verschillende coördinatiebundels onderzocht. Voor bekendmaking van het voorontwerp van het PIP wordt een coördinatiebesluit genomen.

In ieder geval wordt de Waterwetvergunning mee gecoördineerd met het PIP. Deze vergunning maakt een integraal en sturend onderdeel uit van de Gebiedsontwikkeling. Voor de overige vergunningen worden de risico's en kansen van coördinatie in het PIP tegen elkaar afgewogen om zo tot een optimale benutting te komen. De uitvoeringsvergunningen die niet meegecoördineerd worden met het PIP worden in fase 3 aangevraagd.

7.2 **DEFINITIEF ONTWERP**

Parallel aan het doorlopen van de ruimtelijke procedure van het PIP en het m.e.r. wordt het voorkeursalternatief (VKA) uit het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum uitgewerkt naar een definitief-ontwerp. Aangezien het voorkeursalternatief al vrij gedetailleerd is uitgewerkt, worden de bouwstenen van het MER gedetailleerder dan normaliter gebruikelijk (op het niveau van het definitief-ontwerp) beschreven. Het definitief-ontwerp wordt kwantitatief beschreven, en beschrijft bijvoorbeeld de gewenste breedte en diepte van de hoogwatergeulen.

Een belangrijke eis voor het definitieve ontwerp komt voort uit de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas om de gestelde waterstanddaling te realiseren en het realiseren van de 1/250 per jaar opgave achter de kades. Daarbij moet het definitief-ontwerp haalbaar en beheersbaar zijn. Het ontwerpen van de varianten is een samenspel tussen een aantal eisen en wensen op het gebied van kosten, vergunbaarheid, effect op de waterstanddaling, duurzaamheid, beheersbaarheid, draagvlak, planning en ruimtelijke samenhang.

7.3 **M.E.R.-PLICHT**

In het PIP worden activiteiten opgenomen die mogelijk m.e.r.-plichtig zijn. Het gaat daarbij om de volgende activiteiten (de code tussen haakjes verwijst naar de bijlage bij het Besluit m.e.r., de letter is het onderdeel en het nummer de plaats op de lijst):

- De wijziging of uitbreiding van een haven voor de binnenscheepvaart die beschikbaar is voor schepen met een laadvermogen van 1.350 ton of meer (C 4).
- De winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van 25 hectare of meer (C 16.1).
- De aanleg of wijziging van werken ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken. (D3.2).
- Landinrichtingsprojecten met functiewisselingen van water, natuur en/of landbouw met een oppervlakte van 125 ha of meer (D 9).

De haven en de delfstofwinning zijn zeker m.e.r.-plichtig, voor de aanleg en wijziging van waterkeringen en de functiewijziging moet beoordeeld worden of hiervoor een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. De provincie heeft besloten alternatieven op te nemen in de m.e.r. met betrekking tot de keringen. Voor de functiewisseling van landbouw naar water en natuur wordt nog beoordeeld of deze in de m.e.r. wordt meegenomen.

Voor de haven en de keringen moet een project-m.e.r. bij het PIP worden opgesteld, voor delfstofwinning een plan-m.e.r. Provincie Limburg heeft besloten een

gecombineerde project-m.e.r./plan-m.e.r.-procedure te doorlopen. De procedure voor de m.e.r. is beschreven in de Wet milieubeheer.

Provincie Limburg zal als bevoegd gezag kennis geven van het voornemen een gecombineerde project-MER/plan-MER op te stellen ter ondersteuning van de besluitvorming rondom het PIP. Dit gebeurt middels het ter inzage leggen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De inhoud van de Notitie bevat een beschrijving van het voornemen, geeft de te beschouwen alternatieven weer en laat zien op welke wijze de verschillende milieuthema's in het MER onderzocht worden.

Andere onderdelen in het PIP met mogelijke m.e.r.-plicht zijn de rondweg en mogelijk woningbouw. Deze beide activiteiten blijven onder de grens voor het doorlopen van een m.e.r.-procedure.

De rondweg is niet m.e.r.-plichtig, omdat de weg ook in de nieuwe situatie minder dan 4 rijstroken heeft en geen autoweg is volgens de definitie van het Besluit m.e.r. Voor de rondweg worden wel varianten ontwikkeld. Het is dus verder niet relevant of er speciale kenmerken zijn die een m.e.r. wenselijk maken.

In de m.e.r. zullen geen alternatieven worden ontwikkeld voor de woningbouw. Dit omdat het aantal woningen dat voorzien wordt ver onder de grens voor een m.e.r.-beoordeling zit. Er worden slechts enkele woningen voorzien. Ook de specifieke kenmerken van het gebied maken niet dat er essentiële effecten van de woningbouw worden verwacht. Omdat de invulling van woningbouw sterk afhankelijk is van ontwikkelingen in de markt wordt het nu niet zinvol geacht alternatieven te ontwikkelen.

De functiewisseling van landbouw naar natte natuur wordt in ieder geval opgenomen in de Provinciale structuurvisie en bij de structuurvisie afgewogen en onderbouwd. Het PIP volgt de uitkomsten van de structuurvisie. Als er bij de planologische vastlegging van de daar gemaakte keuzes nog alternatieven mogelijk zijn, zullen deze in de m.e.r. worden onderzocht. Als er geen alternatieven meer zijn wordt de functiewisseling in de m.e.r. bij het PIP als autonome ontwikkeling beschouwd.

In deze MER zal geen uitvoering ontgronding worden opgenomen, omdat hiervoor te weinig informatie is. Voor de ontgrondingsvergunning zal aanvullend een aparte MER worden opgesteld.

Conclusie van de definitieve Voortoets N2000 is dat in het planMER voor het PIP een passende beoordeling moet worden meegenomen. Dit wordt opgepakt in de planuitwerkingsfase.

7.4 **TE ONDERZOEKEN VARIANTEN IN DE PLANUITWERKING**

In de planuitwerkingsfase worden binnen het voorkeursalternatief varianten ontwikkeld. De afweging voor alle maatregelen zoals beschreven in het Gebiedsplan Ooijen-Wanssum zijn onderbouwd in het Gebiedsplan. In de planuitwerkingsfase wordt ingezoomd op details van de invulling van de maatregelen van het Gebiedsplan. Dat betekent dat de maatregelen uit het Gebiedsplan niet opnieuw onderzocht worden. Bij de uitwerking wordt aangesloten bij de vereisten voor de m.e.r. Dat betekent dat voor elk van de m.e.r.-plichtige activiteiten varianten worden ontwikkeld. In aanvulling hierop worden varianten voor de rondweg ontwikkeld.

De varianten die ontwikkeld worden gaan in op:

- De waterkeringen: ligging en vormgeving van de keringen.
- De havenontwikkeling: er wordt gekeken naar de soort bedrijvigheid die plaats kan vinden op het haventerrein. Daarnaast wordt de ligging van de haven onderzocht. Als laatste wordt er gekeken naar het totale aantal kuub bebouwing.
- De rondweg: varianten voor de inrichting van het tracé van de rondweg.
- Ontgroningen en grondstromen: de effecten van de maaiveldverlagingen wordt onderzocht. Er wordt gekeken naar scenario's in grondstromen en aantal omputlocaties. Daarnaast zal er gekeken worden naar de mogelijkheid van enkel profilering.

Mogelijk worden ook varianten voor de functiewisseling van landbouw naar natte natuur onderzocht.

In de m.e.r. worden de vier onderdelen als separate bouwstenen onderzocht, waaruit de varianten worden opgebouwd. Dit omdat de samenhang tussen de verschillende onderdelen beperkt is. Ontwikkelingen op het terrein van één van de onderdelen kunnen zo eenvoudig worden meegenomen in de m.e.r., zonder dat alle bouwstenen opnieuw onderzocht moeten worden. De cumulatieve effecten van de verschillende onderdelen worden beschreven voor de varianten die uit de bouwstenen worden opgebouwd.

7.5 **BENODIGD ONDERZOEK**

7.5.1 **ONDERZOEK TEN BEHOEVE VAN HET PIP**

Voor de verschillende maatregelen die in het PIP worden opgenomen, is onderzoek nodig. Onderstaande tabel toont per maatregel de thema's die onderzocht moeten worden.

Onderzoeken PIP en m.e.r. Ooijen-Wanssum		Verkeer	Archeologie	Geluid	Luchtkwaliteit	Flora- en fauna	Water	Planschade	Kabels en leidingen	Externe veiligheid	Bodem: milieu en grondmechanica
1	Reactivering Oude Maasarm en natuurontwikkeling		x	x		x	x	x	x		x
2	Hoogwatergeul		x	x		x	x	x	x		x
3	Maaiveldverlaging		x	x		x	x	x	x		x
4	Potentiële locatie woningbouw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5	Uitbreiding haven	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6	Uitbreiding industrieterrein	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
7	Rondweg Wanssum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8	Nieuwe waterkering/kade		x	x		x	x	x	x		

Tabel 3: Te onderzoeken thema's per maatregel

7.5.2 **PLANSCHADE/NADEELCOMPENSATIE**

Parallel aan het opstellen van het PIP kan gewerkt worden aan een beleidskader met daarin de driedeling aan compensatiemogelijkheden zoals beschreven in §4.3.3. Daarin moet worden uitgewerkt welke betrokkenen (concrete namen en adressen) in aanmerking komen voor compensatie en welke uitgangspunten (uitzonderingen, rechtsopvolging etc.) daarbij worden gehanteerd. De basis hiervoor kan het beleidskader zijn zoals dat is opgesteld door Ruimte voor de Rivier, waarbij kritisch bezien dient te worden of bij het vergoeden van individuele beschermende maatregelen, aankoop van de woning tegen binnendijkse waarde op een later tijdstip nog wel redelijk is. Daarnaast is het ook zinvol om te denken aan een samenwerking tussen Rijkswaterstaat en het Waterschap ten aanzien van de afhandeling van verzoeken om nadeelcompensatie.

7.5.3 **ARCHEOLOGIE, LANDSCHAP EN NATUUR**

Provincie Limburg heeft een memo opgesteld met daarin de aanpak van de uitwerking van het thema archeologie uit de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas (2011). Hierin wordt gesteld dat de paragraaf archeologie in de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas aansluit op de beleidsontwikkeling archeologie Maasvallei van Provincie Limburg. Bepaling 4.13 van de Bestuursovereenkomst Waterveiligheid Maas stelt dat:

- Partijen zich inspannen om in het kader van de gebiedsontwikkeling kosten die o.a. verband houden met cultuurhistorie te beheersen;
- Provincie Limburg voor de aanpak daarvan nieuw beleid ontwikkelt waarbij wordt uitgegaan van proportionaliteit van de kosten en waardering vooraf in samenspraak met de RCE;
- De partijen deze aanpak ondersteunen.

De uitwerking vindt plaats via zes pijlers:

1. Inhoudelijke kennisborging
2. Booronderzoek landschappelijke gaafheid
3. Pilots
4. Draagvlak
5. Selectiebeleid
6. Fonds

Proportionaliteit van de kosten is de centrale vraag bij de uitwerking van de pijlers. Kosten beheersen kan op verschillende manieren. Reductie van kosten door optimalisatie en het maken van selecties staat daarbij voorop. Alternatieve financieringsmogelijkheden worden verkend, waarbij we rekening moeten houden met het principe van de verstoorder betaalt, zoals de wetgever dat heeft vastgelegd. Beheersbaarheid van de kosten staat daarbij centraal voor initiatiefnemers. Waardering vooraf is ook een doorlopend thema in de uitwerking van de pijlers. De bestaande manier van waarderen, interpreteren en concluderen in de archeologische monumentenzorg wordt kritisch bekeken.

Begin 2012 zijn alle betrokken partners meegenomen in het proces en is met hen de uitwerking van de pijlers vormgegeven. Begin april 2012 is een voorstel naar GS gegaan met gedragen oplossingsrichtingen en resultaten van de pijlers voor besluitvorming voor dit specifieke gebied. Er zullen gesprekken plaatsvinden met gemeente (cultuur, onderwijs, RO) initiatiefnemers (Smals en Teunesen), projectontwikkelaars, archeologische werkgroep Venray en heemkundekringen om draagvlak te creëren. Tussen april en september 2012 worden een aantal onderbouwde en gedragen keuze-instrumenten in Ooijen-Wanssum getoetst en

eventuele juridische en financiële knelpunten die daarbij komen kijken met het Rijk besproken.

Op basis van het gebiedsplan is in opdracht van het projectbureau een visie op landschap en natuur uitgewerkt. Deze visie is opgenomen in het rapport Visie natuur en landschap Ooijen Wanssum⁸.

7.6 **VOORBEREIDING VERGUNNINGEN**

Voor de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is een uitgebreide vergunningscan uitgevoerd. Hierin zijn voor de activiteiten van de gebiedsontwikkeling bepaald (uitgangspunt Gebiedsplan Ooijen-Wanssum) wat de benodigde vergunningen en/of ontheffingen zijn. In bijlage 4 is een overzicht van de vergunningen opgenomen.

Voor de voorbereiding van de vergunningen wordt onderscheid gemaakt tussen hoofdvergunningen en uitvoeringsvergunningen. Hoofdvergunningen zijn vergunningen die tot onoverkomelijke belemmeringen voor de uitvoering van de gebiedsontwikkeling kunnen leiden. De uitvoeringsvergunningen worden doorgeschoven naar de realisatiefase (Hoofdstuk 8).

De Waterwet is de enige noodzakelijke hoofdvergunning. Op grond van artikel 5.4. van de Waterwet moet de beheerder van een waterstaatswerk een projectplan vaststellen voor de aanleg en/of wijziging van alle werken die verband houden met de waterhuishouding, dus ook voor de aanleg en/of wijziging van waterkeringen. Het vierde lid van artikel 5.4 bepaalt echter dat een projectplan niet nodig is als het werk wordt opgenomen in een inpassingsplan of projectbesluit van Rijk of Provincie (afdeling 3.5 van de Wro). In het geval van het project Ooijen-Wanssum is dus geen projectplan, of dijkverbeteringsplan, nodig. De afweging ten aanzien van de aan te leggen waterkeringen moet nu plaatsvinden in het provinciaal inpassingsplan.

---

⁸ Visie natuur en landschap Ooijen-Wanssum, Arcadis 27 december 2010, doc 075253850:0.3

7.7 **RISICO'S, KOSTEN EN PLANNING**

In bijlage 6 zijn de belangrijkste risico's voor het project opgenomen. De risico's zijn onderverdeeld naar thema. De financiële risico's zijn onderverdeeld naar risico's in de kosten en risico's bij de opbrengsten. De doorlooptijd wordt vooral beïnvloed door de inhoudelijke risico's, bestuurlijke risico's en planologische risico's.

Specifieke risico's voor de planstudiefase zijn opgenomen in het Plan van Aanpak van deze fase.

HOOFDSTUK 8 DOORKIJK NAAR DE REALISATIE- FASE

8.1 **UITVOERINGSPLANNING**

Uitgangspunten bij de uitvoeringsplanning zijn:

- Beleidsmatige mijlpalen
  - 1/250 per jaar hoogwaterbescherming uiterlijk in 2020, wenselijk voor 2017
  - Bijdrage aan waterstanddaling lange termijn Deltaprogramma voor 2100
  - Realisatie Veerman EHS, aankoop en inrichting uiterlijk 2015 gereed
- Specifieke mijlpalen
  - Waterwet, voorkomen van tussentijdse waterstandverhogingen
- Verwachtingen en wensen
  - Hoogwaterbescherming staat voorop
  - Uitvoeringstermijn van 10 jaar
  - Start rondweg in 2014
  - Bescherming Broekhuizen zo snel mogelijk

De planning(svolgorde) voor de realisatie wordt bepaald door het behalen in de tijd van de mijlpalen en de logistieke en/of wettelijke volgorde:

- Waterberging of waterstandverlaging bij hoge afvoeren moet worden gecreëerd voordat (of tegelijkertijd met) maatregelen die worden uitgevoerd die voor opstuwning of verminderde berging zorgen.
- Het werkterrein moet beschikbaar zijn, waardoor ook de toekomstige positie van bedrijven en gebouwen geregeld moet zijn.
- Veiligheid tegen hoogwater moet gerealiseerd zijn, voordat kaden verwijderd kunnen worden.

Bij de uitvoering zijn er kansen voor optimalisaties, ten aanzien van kosten maar ook met betrekking tot een impuls geven aan de kwaliteit van het gebied:

- Het faciliteren van het gebruik van (tussen)depot moet mogelijk maken dat de mate van hergebruik groter is en de grondstromen mogelijk minder tijdskritisch en afhankelijk van elkaar kunnen worden gerealiseerd (klei voor hoogwaterbescherming etc).
- De zelfrealisatie van de westelijke Haven Wanssum biedt kansen voor het faciliteren van hervestiging van bedrijven.
- Het faciliteren van economische kansen in het gebied doordat er geen Waterwet technische belemmeringen meer zijn biedt kansen voor economische uitbreiding.

Deze ontwikkelingen dienen ingepast te worden in de uitvoeringsplanning en zijn volgend op de wettelijke voorwaarden.

In de realisatiefase kunnen de maatregelen met een overlap worden uitgevoerd. Om maximaal te kunnen profiteren van de synergie binnen de gebiedsontwikkeling. Marktpartijen kunnen gebruik maken van deze uitvoeringsruimte om hun vakinhoudelijke en logistieke kennis te benutten. Bij de mogelijke winning van delfstoffen dient gekeken te worden naar de marktomstandigheden in relatie tot de gewenste projectdoelstellingen. Aandachtspunt is de (voor)financiering van de maatregelen en het daarbij behorende kasritme.

De uitvoeringsplanning is opgenomen in bijlage 9.

BIJLAGEN

De bijlagen zijn niet integraal opgenomen in dit rapport.

De openbare bijlagen zijn te vinden op www.ooijen-wanssum.nl

- 1 Dijkringen*
- 2 Scopeformulier
- 3 Alternatieve ontwikkeling en effectbeoordeling
voorafgaand aan MIRT verkenning Ooijen-Wanssum*
- 4 Vergunningendossier
- 5 Nota Grond en kaartbijlage
- 6 Risicodossier
- 7 Beheer en onderhoud*
- 8 Planning PIP
- 9 Uitvoeringsplanning
- 10 Hydraulische uitgangspunten*

* Openbare bijlage

